

26.8
MC 39

ЖАХОН МАМЛАКАТЛАРИ

Тарихи

Давлат тизими

Иқтисоди

Табиати

Байропи

Аҳолиси

ЖАХОН

МАМЛАКАТЛАРИ

Тузувчи:
Зарифа Усекинова

«Adabiyot uchqunlari»
Тошкент – 2015

УДК: 911.5/9
ББК: 26.8 ya2M31

Матисаев Фанишер Жаҳон мамлакатлари / F. Матисаев –
Тошкент: Адабиёт учқунлари, 2015, 128 бет.

КБК: 26.8 ya2

Ушбу китобда имкон қадар дунёдаги мамлакатлар ҳақида
маълумот беришга ҳаракат қилинди. Умид қиламизки,
мазкур китоб сизнинг билимингизни оширишда ёрдам
беради.

Масъул мухаррир:
Фанишер Матисаев

Abdulla Qodiriy nomidagi
viloyat AKM
INV № 168 385 - 2019

ISBN 978-9943-4499-4-7

© «Adabiyot uchqunlari»
нашиёти, 2015

АВСТРАЛИЯ

Жойлашган ўрни – Австралия

Расмий номланиши – Австралия иттифоқи

Мустақиллик санаси – 1901 йил, 1 январь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – инглиз

Пойтахти – Канберра

Йирик шаҳарлари – Сидней, Мельбурн, Брисбен, Перт, Аделаида

Маъмурий-худудий бўлиниши – 6 штат ва 2 худуд

Майдони – 7 692 024 км², дунё бўйича олтинчи ўринда

Сув сатҳидан юқорилиги – 1 %

Аҳолиси (2011) – 233,7 млн

Зичлиги – 3,03 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 4%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар - 77,6, аёллар 83,5

Пул бирлиги – Австралия доллари (AUD код 036)

Интернет домени – .au

Телефон коди – +61

Вақт минтақаси – UTC +8 +10

АВСТРИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Австрия Республикаси

Мустақиллик санаси – 1955 йил 27 июль

Давлат тили – немис тили, худудий тиллар: словак (Карантия), хорват, венгер (Бургенланд)

Пойтахти – Вена

Йирик шаҳарлари – Грац, Линц, Зальцбург, Инсбрук

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 та федерал ер

Майдони – 83.860 км²

Сув сатқидан юқорилиги – 1,3%

Аҳолиси (2014) – 8,4 млн.

Зичлиги – 100,61 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0%

Аҳолининг умр кўриши – эркакларда 74,5, аёлларда 80,1

Пул бирлиги – евро

Интернет домени – .at .eu

Телефон коди – +43

Вақт минтақаси – UTC +1

АЛБАНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Албания Республикаси

Мустақиллик санаси – 1912 йил 28 ноябрь (Ўсмонлилар мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – албан

Пойтахти – Тирана

Иирик шаҳарлари – Тирана, Дуррес, Шкодер, Влёра, Корча, Эльба-Сан

Бошқарув шакли – Парламентар республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 12 та вилоят (гарк),

Майдони – 28,748 минг км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 4,7%

Аҳолиси (2014) – 3,2 млн

Зичлиги – 110,7 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 13%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,5, аёллар 74,6

Пул бирлиги – лек

Интернет домени – .al

Телефон коди – +355

Вақт минтақаси – UTC +2

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ

Жойлашган ўрни – Шимоий Америка

Расмий номланиши – Америка Қўшма Штатлари

Мустақиллик санаси – 1776 йил 4 июль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – инглиз

Пойтахти – Вашингтон

Иирик шаҳарлари – Нью-Йорк, Лос-Анжелес, Чикаго

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 50 штат, 1 округ

Майдони – 9,52 млн. км²

Аҳолиси (2014) – 321,59 млн

Зичлиги – 33,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,98%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75, аёллар 80,8

Пул бирлиги – АҚШ доллари

Интернет домени – .us, .com, .edu, .mil, .um, .gov

Телефон коди – +1

Вақт минтақаси – UTC-2...-10

АНГИЛЬЯ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Ангилья
 Мустақиллик санаси – қарам ҳудуд (Буюк Британия)
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Валли
 Йирик шаҳарлари – Валли
 Бошқарув шакли – Конституцион монархия
 Маъмурӣ-ҳудудий бўлинмайди
 Майдони – 102 км²
 Аҳолиси (2014) – 16,2 минг
 Зичлиги – 159,18 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 8,8%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,3, аёллар 80,3
 Пул бирлиги – Шарқий Кариб доллари
 Интернет домени – .ai
 Телефон коди – 1-264
 Вақт минтақаси – UTC -4

АНГОЛА

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Ангола Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1975 йил 11 ноябрь (Португалия
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – португал
 Пойтахти – Луанда
 Йирик шаҳарлари – Луанда, Лобиту, Уамбо.
 Бошқарув шакли – Президент Республикаси
 Маъмурӣ-ҳудудий бўлиниши – 18 провинция
 Майдони – 1 246 700 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1%
 Аҳолиси – (2010) – 21,87 млн
 Зичлиги – 17,54 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 21,9%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 37,5, аёллар 39,8
 Пул бирлиги – кванза (АОА код 973)
 Интернет домени – .ao
 Телефон коди – +61
 Вақт минтақаси – UTC +1

АНДОРРА

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Андорра Қироллиги
Мустақиллик санаси – 1278 йил
Давлат тили – каталан
Пойтахти – Андорра-ла-Велья
Йирик шаҳарлари – Андорра-ла-Велья
Бошқарув шакли – парламент монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 жамоа
Майдони – 464 км²
Аҳолиси – (2014) – 79 минг
Зичлиги – 170,3 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 4,4 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,6, аёллар 81,7
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени – .ad
Телефон коди – +376
Вақт минтақаси – UTC +1

АНТИГУА ВА БАРБУДА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Антигуа ва Барбуда
Мустақиллик санаси – 1981 йил 1 ноябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Сент Жонс
Йирик шаҳарлари – Сент-Жонс
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 худуд
Майдони – 442км²
Аҳолиси (2011) – 91,9 минг
Зичлиги – 208 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 11,5 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66,2, аёллар 72,8
Пул бирлиги – Шарқий Кариб доллари
Интернет домени – .ag
Телефон коди – +1-268
Вақт минтақаси – UTC – 4

АРГЕНТИНА

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
 Расмий номланиши – Аргентина Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1816 йил 9 июль (Испания мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – испан тили
 Пойтахти – Буэнос-Айрес
 Йирик шаҳарлари – Буэнос-Айрес, Кордова, Росарио
 Бошқарув шакли – Президент Республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 22 провинция, 1 федерал округ
 Майдони – 2 780 400 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,1%
 Аҳолиси (2013) – 42,12 млн
 Зичлиги – 15,15 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 9,2 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72, аёллар 80
 Пул бирлиги – Аргентино песоси
 Интернет домени – .ag
 Телефон коди – +54
 Вақт минтақаси – UTC -3

АРМАНИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Арманистон Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1991 йил, 21 сентябрь (СССР таркибида бўлган)
 Давлат тили – арман
 Пойтахти – Ереван
 Йирик шаҳарлари – Ереван, Гюмри, Ванадзор
 Бошқарув шакли – Республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 вилоят (марз) ва 1 шаҳар округи
 Майдони – 29 743 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4,71%
 Аҳолиси – 2,97 млн
 Зичлиги – 99,98 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,5%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,3, аёллар 76,2
 Пул бирлиги – драм
 Интернет домени – .am
 Телефон коди – +374
 Вақт минтақаси – UTC+4

АРУБА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Аруба
Мустақиллик санаси – қарам ўлка
Давлат тили – нидерланд, папъяменто
Пойтахти – Ораньестад
Йирик шаҳарлари – Ораньестад
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 худуд
Майдони – 193 км²
Аҳолиси – 106,03 минг
Зичлиги – 549,36 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 4,3%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,9, аёллар 82,8
Пул бирлиги – Евро (EURO), Аруб гульден (AWG)
Интернет домени – .aw
Телефон коди – +297 8
Вақт минтақаси – ВГМ - 4

АФГОНИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Афғонистон Ислом Республикаси
Мустақиллик санаси – 1919 йил 19 сентябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Пушту, Дари
Пойтахти – Қобул
Йирик шаҳарлари – Қобул, Кандагар, Хирот, Мозори-Шариф, Жалолобод, Кундуз
Бошқарув шакли – Ислом республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 29 вилоят, 2 округ
Майдони – 645,81 минг км²
Аҳолиси (2014) – 31,9 млн
Зичлиги – 49,36 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 24%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 43, аёллар 43,5
Пул бирлиги – Афгани
Интернет домени – .af
Телефон коди – +93
Вақт минтақаси – UTC +4:30

БАГАМА ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Багама ороллари Ҳамдўстлиги
Мустақиллик санаси – 1973 йил 10 июль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Нассау
Йирик шаҳарлари – Нассау
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 21 та ҳудуд (дистрикт)
Майдони – 13 939 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 28%
Аҳолиси – (2014) – 380,5 минг
Зичлиги – 27,29 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,38 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 62,2, аёллар - 69
Пул бирлиги – Багама доллари (BSD)
Интернет домени - .bs
Телефон коди - +1 -242
Вақт минтақаси – UTC -5

БАНГЛАДЕШ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Бангладеш Xалқ Республикаси
Мустақиллик санаси – 1971 йил эълон қилинган, 1971 16 декабрда тан олинган (Покистон мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – бенгал
Пойтахти – Дакка
Йирик шаҳарлари – Дакка, Читтагонг, Кхулна
Бошқарув шакли – парламент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 6 та маъмурий ҳудуд (бифхаг)
Майдони – 147570 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 7%
Аҳолиси – (2013) – 156,6 млн
Зичлиги – 1061,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 16,7 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 60,6, аёллар 60,8
Пул бирлиги – така (BTD код 50)
Интернет домени – .bd
Телефон коди – +880
Вақт минтақаси – UTC +6

БАРБАДОС

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Барбадос
Мустақиллик санаси – 1966 йил 30 ноябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Брижтаун
Йирик шаҳарлари – Брижтаун
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 11 маъмурий округ
Майдони – 439 км²
Аҳолиси – (2010) – 285,8 минг
Зичлиги – 651 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 4%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,7, аёллар 74,8
Пул бирлиги – Барбадос доллари
Интернет домени - .bbd
Телефон коди - +1 - 246
Вақт минтақаси – UTC -4

БАҲРАЙН

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Баҳрайн давлати
Мустақиллик санаси – 1971 йил 15 август (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – араб
Пойтахти – Манама
Йирик шаҳарлари – Манама, Мұхаррак, Рифаа
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 12 муниципалитет (манатик)
Майдони – 780км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси – (2014) – 1,4 млн
Зичлиги – 1807,36 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 16,7%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,1, аёллар 76,3
Пул бирлиги – Баҳрайн динори (BHDкод 048)
Интернет домени - .bh
Телефон коди - +973
Вақт минтақаси – UTC +3

БЕЛИЗ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Белиз
 Мустақиллик санаси – 1981 21 сентябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Бельмопан
 Йирик шаҳарлари – Белиз
 Бошқарув шакли – парламентар конституцион монархия
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 6 ҳудуд
 Майдони – 22 966 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 0,7%
 Аҳолиси (2014) – 340,8 минг
 Зичлиги – 14.82 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 27,5%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73, аёллар 75,9
 Пул бирлиги – Белиз доллари (BZD код 84)
 Интернет домени - .bz
 Телефон коди - +501
 Вақт минтақаси – UTC -4

БЕЛОРУССИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Белоруссия республикаси
 Мустақиллик санаси – 1991 йил 21 август (СССР таркибida бўлган)
 Давлат тили – Белорус ва рус тили
 Пойтахти – Минск
 Йирик шаҳарлари – Гомель, Могилев, Витебск, Гродно
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 6 область ва пойтахт
 Майдони – 207 595 км²
 Аҳолиси (2014) – 9,4 млн
 Зичлиги – 45.18 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 5,2 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 62,8, аёллар 74,4
 Пул бирлиги – Белорус рубли
 Интернет домени - .by
 Телефон коди - +375
 Вақт минтақаси – UTC +2

БЕЛЬГИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Бельгия қироллиги
Мустақиллик санаси – 1830 йилда эълон қилинган, 1839 йилда тан олинган (Нидерландия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Нидерланд, француз ва немис
Пойтахти – Брюссель
Йирик шаҳарлари – Брюссель, Антверпен, Гент, Шарлеруа, Льеж
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 провинция
Майдони – 30528 км²
Аҳолиси (2014) – 11,14 млн
Зичлиги – 365,17 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,8 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,5, аёллар 81,3
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .be, .eu
Телефон коди - +32
Вақт минтақаси – UTC+1

БЕНИН

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Бенин Республикаси
Мустақиллик санаси – 1960 йил 1 август (Франция мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – француз
Пойтахти – Порто-Ново
Йирик шаҳарлари – Котону, ПортоНово, Абомей
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 12 департамент
Майдони – 114 763 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,8%
Аҳолиси (2014) – 10,8 млн
Зичлиги – 93,9 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 26,6%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 52, аёллар 54
Пул бирлиги – Фарбий Африка франки(XOF)
Интернет домени - .bj
Телефон коди - +229
Вақт минтақаси – UTC +1

БЕРМУДА ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Бермуда ороллари
 Мустақиллик санаси – қарам давлат (Буюк Британия ерлари)
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Гамильтон
 Йирик шаҳарлари – Гамильтон
 Бошқарув шакли – Буюк Британия мулки
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 та кириш худудлар ва 2 та муниципалитет
 Майдони – 53,2 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1%
 Аҳолиси (2014) – 64,1 минг
 Зичлиги – 1236,2 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,4%
 Аҳолининг умр кўриши – 41
 Пул бирлиги – Бермуда доллари (BMD код 060)
 Интернет домени - .bm
 Телефон коди - 1-441
 Вақт минтақаси – UTC -4

БИРЛАШГАН АРАБ АМИРЛИКЛАРИ

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Бирлашган Араб Амирликлари
 Мустақиллик санаси – 1971 йил
 Давлат тили – араб
 Пойтахти – Абу Даби
 Йирик шаҳарлари – Дубай
 Бошқарув шакли – федератив конституцион монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 амирлик
 Майдони – 83 600 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – %
 Аҳолиси – (2010) – 8,4 минг
 Зичлиги – 99км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 14,3 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75.2, аёллар- 77.1
 Пул бирлиги – БАА дирҳами (AED код 784)
 Интернет домени - .ae
 Телефон коди - +971
 Вақт минтақаси – UTC +4

БОЛГАРИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Болгария республикаси

Мустақиллик санаси – 1878 йил 3 март куни эълон қилинган 1908 йил 22 сентябр куни тан олинган
(Усмонлилар империяси мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Болгар

Пойтахти – София

Иирик шаҳарлари – София, Русе, Пловдив, Бургас, Варна.

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Майдони – 110 994 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,3 %

Аҳолиси (2011) – 7,4 млн

Зичлиги – 68,32 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,7%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70, аёллар 76,4

Пул бирлиги – Лев

Интернет домени - .bg

Телефон коди - +359

Вақт минтақаси – UTC +2

БОЛИВИЯ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка

Расмий номланиши – Боливия Республикаси

Мустақиллик санаси – 1825 йил 6 август (Испания мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – испан, кечуа, аймара, гуарини ва яна 33 та тил

Пойтахти – Сукре (расмий ҳукумат Ла-Пас шаҳрида жойлашган)

Иирик шаҳарлари – Санта-Крус-де-ла-Сиерра, Эль-Альто, Ла-Пас

Бошқарув шакли – Унитар республика

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 департамент

Майдони – 1 098 580 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1,29%

Аҳолиси(2013) – 10,6 млн

Зичлиги – 9,9 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,77%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 63,5, аёллар 69

Пул бирлиги – Боливиано (ВОВ код 068)

Интернет домени - .bo

Телефон коди - +591

Вақт минтақаси – UTC -4

БОТСВАНА

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Ботсвана республикаси
 Мустақиллик санаси – 1966 йил 30 сентябрь (Буюк
 Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Инглиз ва сетсвана
 Пойтахти – Габороне
 Йирик шаҳарлари – Габороне, Фрэнсистаун, Селеби-
 Пикве, Канье, Серове, Молепололе
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 туман ва 6
 муниципалитет
 Майдони – 581730 км²
 Аҳолиси (2011) – 2,03 млн
 Зичлиги – 3,4 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,94 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 51,6, аёллар 49,6
 Пул бирлиги – Пула
 Интернет домени – .bw
 Телефон коди – +267
 Вақт минтақаси – UTC+2

БОСНИЯ ВА ГЕРЦОГОВИНА

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Босния ва Герцеговина Респуб-
 ликаси
 Мустақиллик санаси – 1992 йил 5 апрель куни (Югославия
 таркибида бўлган)
 Давлат тили – босния, хорват, серб
 Пойтахти – Сараево
 Йирик шаҳарлари – Сараево, Баня-Лука, Тузла, Мостар,
 Зеница
 Бошқарув шакли – Республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – Босния ва Герцего-
 вина Федерацияси, Серб Республикаси, халқоро назорат
 остидаги Барко округи
 Майдони – 51 197 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 10%
 Аҳолиси – (2013) – 3,9 млн
 Зичлиги – 75.62 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,34 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,6, аёллар 82
 Пул бирлиги – марка (ВАМкод 977)
 Интернет домени – .ba
 Телефон коди – +387
 Вақт минтақаси – UTC +1

Жаҳон

БОТСВАНА

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Ботсвана республикаси

Мустақиллик санаси – 1966 йил 30 сентябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Инглиз ва сетсвана

Пойтахти – Габороне

Йирик шаҳарлари – Габороне, Фрэнсистаун, Селеби-Пикве, Канъе, Серове, Молепололе

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 туман ва 6 муниципалитет

Майдони – 581730 км²

Аҳолиси (2011) – 2,03 млн

Зичлиги – 3,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,94 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 51,6, аёллар 49,6

Пул бирлиги – Пула

Интернет домени - .bw

Телефон коди - +267

Вақт минтақаси – UTC+2

БРАЗИЛИЯ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка

Расмий номланиши – Бразилия Федератив Республикаси

Мустақиллик санаси – 1822 йил 7 сентябрда эълон қилинган, 1825 йил 29 августда тан олинган (португалия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – португал

Пойтахти – Бразилия

Йирик шаҳарлари – Сан-Паулу, Рио-де-Жанейро, Салвадор, Белу-Оризонти

Бошқарув шакли – Федератив Республика

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 26 штат, 1 федерал округ (пойтахт)

Майдони – 8 515 767 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0.65

Аҳолиси – (2010) – 192,8 млн

Зичлиги – 22,63 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,20 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69, аёллар 76,5

Пул бирлиги – Бразилия реали (BRL код 986)

Интернет домени - .br

Телефон коди - +55

Вақт минтақаси – UTC -2 -5

БРУНЕЙ

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Бруней Доруссалом Султонлиги
Мустақиллик санаси – 1984 йил 1 январь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – малай ва инглиз

Пойтахти – Бандар Сери Бегаван

Йирик шаҳарлари – Бандар Сери Бегаван

Бошқарув шакли – Конституцион султонлик

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 4 округ

Майдони – 5 765 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 8,6 %

Аҳолиси – (2013) – 415,7 минг

Зичлиги – 67,3 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,76%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,1, аёллар 77,6

Пул бирлиги – Бруней доллари (BND код 96)

Интернет домени - .bn

Телефон коди – +673

Вақт минтақаси – UTC +8

БУРКИНА ФАСО

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Буркино Фасо республикаси

Мустақиллик санаси – 1960 йил 5 август (Франция мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Француз

Йирик шаҳарлари – Вахигуя, Бобо-Диуласо, Кудугу, Фадан-Гурма, Кая, Тенкодого.

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 30 провинция

Майдони – 274200 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,5 %

Аҳолиси (2006) – 14,02 млн

Зичлиги – 57,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 3,1%

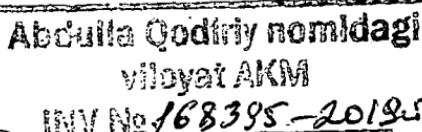
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 47,7, аёллар 50,8

Пул бирлиги – Африка франки (XOF код 952)

Интернет домени - .bf

Телефон коди – +226

Вақт минтақаси – UTC +0

Жаҳон

БУРУНДИ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Бурунди республикаси
Мустақиллик санаси – 1962 йил 1 июль (Бельгия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Француз ва кирунди
Пойтахти – Бужумбура
Йирик шаҳарлари – Бужумбура, Гитега, Мурамвья, Бурури, Нгози, Бубанза, Рутана.
Бошқарув шакли – Парламент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 15 провинция
Майдони – 27 834 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 7,8 %
Аҳолиси (2008) – 8,1 млн
Аҳолининг табиий ўсиши – 3,69 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 50,5, аёллар 52,1
Пул бирлиги – Бурунди франки (BIF код 108)
Интернет домени - .bi
Телефон коди – +257
Вақт минтақаси – UTC +2

БУТАН

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Бутан Қироллиги
Мустақиллик санаси – 1949 йил 8 август (Хиндистон мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Дзонг-кэ ва инглиз
Пойтахти – Тхимпху
Йирик шаҳарлари – Гайлегфут, Пхунсолинг, Самдруп Джонгхар
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 4 округ
Майдони – 38,394 км²
Аҳолиси (2012) – 742,7 минг
Зичлиги – 18,0 км²
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 55,4, аёллар 55
Пул бирлиги – Нгултрум
Интернет домени - .bt
Телефон коди – +975
Вақт минтақаси – UTC +6

БҮЮК БРИТАНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Буюк Британия ва Шимолий Ирландия

Ташкил топган сана – 1801 йил

Давлат тили – инглиз

Пойтахти – Лондон

Ирик шаҳарлари – Лондон, Бирмингем, Лидс, Глазго, Белфаст, Манчестер, Эдинбург

Бошқарув шакли – парламент монархияси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 4 та маъмурий-сиёсий қисм: Англия, Уэльс,

Шотландия, Шимолий Ирландия

Майдони – 229 848 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1,34 %

Аҳолиси (2011) – 60,8 млн

Зичлиги – 302 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,28 %

Аҳолининг умр қўриши – эркаклар 76,2, аёллар 81,3

Пул бирлиги – фунт стерлинг (GBP код 826)

Интернет домени - .uk, .gb

Телефон коди – +44

Вақт минтақаси – UTC +0

ВАНУАТУ

Жойлашган ўрни – Океания

Расмий номланиши – Вануату Республикаси

Мустақиллик санаси – 1980 йил 30 июль (Франция ва Германия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – француз, инглиз, бислама

Пойтахти – Порт-Вила

Ирик шаҳарлари – Порт-Вила

Бошқарув шакли – Ҳамдўстлик таркибидаги республика

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 11 округ

Майдони – 12 190 км²

Аҳолиси – (2013) – 243,3 минг

Зичлиги – 19,7 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,40 %

Аҳолининг умр қўриши – эркаклар 61,7, аёллар 64,8

Пул бирлиги – вату (VUV код 548)

Интернет домени - .vu

Телефон коди – +678

Вақт минтақаси – UTC +11

ВАТИКАН

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Ватикан шаҳар давлати

Мустақиллик санаси – 1929 йил 11 февраль (Италия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Лотин, итальян

Пойтахти – Ватикан

Йирик шаҳарлари – Ватикан

Бошқарув шакли – мутлақ теократик монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – йўқ

Майдони – 0,44 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1%

Аҳолиси (2014) – 842

Зичлиги – 1877 км²

Аҳолининг табиий ўсиши ва умр кўриши – номаълум

Пул бирлиги – Евро

Интернет домени - .va

Телефон коди - +39

Вақт минтақаси – UTC +1

ВЕНГРИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Венгрия Республикаси

Мустақиллик санаси – 1918 йил 17 октябрь (Австрия-Венгрия Мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – венгер

Пойтахти – Будапешт

Йирик шаҳарлари – Будапешт, Дебрецен, Мишкольц, Сегед, Печ

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 19 медье (вилоят) ва вилоятга tenglashтирилган Будапешт шаҳри

Майдони – 93 030 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,74 %

Аҳолиси (2011) – 9,94 млн

Зичлиги – 106,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши (камайиши) – -0,26%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,7, аёллар 77,4

Пул бирлиги – Форинт (HUF)

Интернет домени - .hu

Телефон коди - +36

Вақт минтақаси – UTC +1

ВЕНЕСУЭЛА

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
Расмий номланиши – Венесуэла Боливариан ресубликаси
Мустақиллик санаси – 1811 йил 5 июль (Испания мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Испан

Пойтахти – Каракас

Йирик шаҳарлари – Каракас, Маракайбо, Валенсия, Баркисимето, Сьюдад-Гуаяна

Бошқарув шакли – Унитар республика

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 23 штат, 1 ферерал округ ва 1 федерал мулк

Майдони – 916 445 км²

Аҳолиси (2014) – 30,2 млн

Зичлиги – 30,2 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,51%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,2, аёллар 76,5

Пул бирлиги – Венесуэла боливари (VEB)

Интернет домени - .ve

Телефон коди - +58

Вақт минтақаси – UTC -4

ВИРГИН ОРОЛЛАРИ (АҚШ)

Жойлашган ўрни – Шимолий ва Марказий Америка

Расмий номланиши – Америка Виргин ороллари

Мустақиллик санаси – АҚШга қарашли ҳудуд

Давлат тили – Инглиз

Пойтахти – Шарлотта-Амалия

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 2 округ, 20 туман

Майдони – 346,36 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1 %

Аҳолиси (2009) – 150 минг

Зичлиги – 230,769 км²

Аҳолининг табиий ўсиши -0,029%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,02, аёллар 82,26

Пул бирлиги – АҚШ доллари

Интернет домени - .vi

Телефон коди - 1-340

Вақт минтақаси – UTC -4

ВИРГИН ОРОЛЛАРИ (БҮЮК БРИТАНИЯ)

Жойлашган ўрни – Марказий Америка
Расмий номланиши – Британия Виргин ороллари
Мустақиллик санаси – Буюк Британияга қарам ҳудуд
Давлат тили – Инглиз тили
Маъмурий марка – Род Таун
Бошқарув шакли – қарам ҳудуд
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – йўқ
Майдони – 153 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1 %
Аҳолиси (2011) – 31 148
Зичлиги – 203,58 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,443%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76.73, аёллар 79.24
Пул бирлиги – АҚШ доллари
Интернет домени - .vg
Телефон коди - +1-284
Вақт минтақаси – UTC -4

ВЬЕТНАМ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Вьетнам Социалистик Республикаси
Мустақиллик санаси – 2 сентябрь, 1945 йил эълон қилинган
1954 йилда тан олинган (Франция мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – вьетнам
Пойтахти – Ханой
Йирик шаҳарлари – Хошимин, Ханой
Бошқарув шакли – Республика
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 59 провинция, 5
муниципалитет
Майдони – 329 560 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,3%
Аҳолиси (2013) – 92,5 млн
Зичлиги – 273 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 15,4%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66,9 аёллар 71,6.
Пул бирлиги – вьетнам донги (VND)
Интернет домени - .vn
Телефон коди - +84
Вақт минтақаси – UTC +7

ГАБОН

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Габон Республикаси
 Мустақиллик санаси – 17 август 1969 йил (Франция мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – француз
 Пойтахти – Либревиль
 Иирик шаҳарлари – Либревиль
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 провинция
 Майдони – 267 667 км² Сув сатҳидан юқорилиги – 3,76%
 Аҳолиси (2009) – 1,5 млн
 Зичлиги – 5,5 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 24%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 53, аёллар 55,8
 Пул бирлиги – даласи (GMD код 270)
 Интернет домени - .gm
 Телефон коди - +220
 Вақт минтақаси – UTC +0

ГАИТИ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Гаити Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1 январь 1804 йилда эълон қилинган
 1825 йилда таң олинган (Франция мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – гаити креоли ва француз
 Пойтахти – Порт-о-Пренс
 Иирик шаҳарлари – Порт-о-Пренс, Каррефур, Дельма
 Бошқарув шакли – Республика
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 департамент
 Майдони – 27 250 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 0,7%
 Аҳолиси (2013) – 9,9 млн
 Зичлиги – 328 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 16,8%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 50,2, аёллар 56,5 ёш
 Пул бирлиги – турд (HTG код 332)
 Интернет домени - .ht
 Телефон коди - +509
 Вақт минтақаси – UTC – 5

ГАЙАНА

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
Расмий номланиши – Гайана кооператив республикаси
Мустақиллик санаси – 1966 йил 26 май (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Инглиз
Пойтахти – Жоржтаун
Йирик шаҳарлари – Жоржтаун, Линден
Бошқарув шакли – Президент парламент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 10 округ
Майдони – 214 970 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 3,2 %
Аҳолиси (2009) – 770,8 минг
Зичлиги – 3,58 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,634%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 62,44, аёллар 70,38
Пул бирлиги – Гайана доллари
Интернет домени - .gy
Телефон коди - +592
Вақт минтақаси – UTC-4

ГАМБИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Гамбия республикаси
Мустақиллик санаси – 1965 йил 18 февраль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Банжул
Йирик шаҳарлари – Банжул, Серекунда
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 5 вилоят, 1 шаҳар
Майдони – 10 689 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 11,5%
Аҳолиси – 1,9 млн
Зичлиги – 176,1 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,59 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 52,7, аёллар 56,5
Пул бирлиги – даласи
Интернет домени - .gm
Телефон коди - +220
Вақт минтақаси – UTC +0

ГАНА

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Гана республикаси

Мустақиллик санаси – 1957 йил 6 март (Буюк Британия мустамлакаси булган).

Давлат тили – Инглиз тили

Пойтахти – Аккра

Йирик шаҳарлари – Аккра, Кумаси, Тамале, Кейп-Кост, Такоради.

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурый-ҳудудий бўлиниши – 10 вилоят

Майдони – 238 535 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,5%

Аҳолиси – 24,2 млн

Зичлиги – 101,5 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,90%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 58,7, аёллар 60,4

Пул бирлиги – Седи

Интернет домени - .gh

Телефон коди - +233

Вақт минтақаси – UTC +0

ФАРБИЙ САХАРА

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Фарбий Сахара

Мустақиллик санаси – 1976 йил 27 ноябрь

Давлат тили – араб

Пойтахти – Ал-Аюн

Йирик шаҳарлари – Ал Аюн, Дала, Смарা

Бошқарув шакли – Марокаш бошқаруви остида

Маъмурый-ҳудудий бўлиниши – 2 вилоят

Майдони – 266 000 км²

Аҳолиси (2011) – 548 минг

Зичлиги – 1,9 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 3,097%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 52 ёллар 56,73 ёш

Пул бирлиги – марокаш дирҳами (MAD код 504)

Интернет домени - .eh

Телефон коди - +212, +213

Вақт минтақаси – UTC +0

ГВАДЕЛУПА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Гваделупа
Мустақиллик санаси – қарам давлат
Давлат тили – француз
Пойтахти – Бас-Тер
Йирик шаҳарлари – Пунт-э-Питр
Бошқарув шакли – Франциянинг денгиз орти департаменти
Майдони – 1 780 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 4,2%
Аҳолиси (2006) – 452,8 минг
Зичлиги – 254,36 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,88 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,4, аёллар 80,8 ёш
Пул бирлиги – евро (EUR код 978)
Интернет домени - .gp
Телефон коди - 590
Вақт минтақаси – UTC – 4

ГВАТЕМАЛА

Жойлашган ўрни – Марказий Америка
Расмий номланиши – Гватемала Республикаси
Мустақиллик санаси – 1821 йил 15 сентябрь (Испания мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – испан
Пойтахти – Гватемала
Йирик шаҳарлари – Гватемала
Бошқарув шакли – президентлик республика
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 22 департамент
Майдони – 108 889 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,4%
Аҳолиси (2013) – 14,4 млн
Зичлиги – 132 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,07%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,6 аёллар 71,2 ёш
Пул бирлиги – кетцаль (GTQ код 320)
Интернет домени - .gt
Телефон коди – + 502
Вақт минтақаси – UTC +6

ФРАНЦИЯ ГВИАНАСИ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
Расмий номланиши – Франция Гвианаси
Давлат тили – Француз
Пойтахти – Кайенна
Бошқарув шакли – Франциянинг денгиз орти департаменти
Маъмурий-худудий бўлиниши – 2 округ
Майдони – 83,534 км²
Аҳолиси (2013) – 250,1 минг
Зичлиги – 3,0 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 3,65 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,2, аёллар 82,8
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .gf
Телефон коди – +594
Вақт минтақаси – UTC -3

ГВИНЕЯ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Гвинея Республикаси
Мустақиллик санаси – 2 октябрь 1958 йил (Франция мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – француз
Пойтахти – Конакри
Йирик шаҳарлари – Конакри, Лабе, Нзерекоре, Канкан
Бошқарув шакли – Президентлик республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 33 префектура ва 1 та маҳсус зона
Майдони – 245 857 км²
Аҳолиси (2013) – 11,18 млн
Зичлиги – 45,45 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,57%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 48 ёш, аёллар 49 ёш
Пул бирлиги – Гвинея франки
Интернет домени - .gp
Телефон коди – +224
Вақт минтақаси – UTC +0

Жаҳон

ГВИНЕЯ-БИСАУ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Гвинея-Бисау Республикаси
Мустақиллик санаси – 1973 йил 24 сентябрь
Давлат тили – португал
Пойтахти – Бисау
Йирик шаҳарлари – Бафата, Габу, Кашеу, Фарим, Катио,
Биссора
Бошқарув шакли – Президентлик республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 худуд
Майдони – 36 120 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 12%
Аҳолиси (2013) – 1,6 млн
Зичлиги – 45,60 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,02%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 45,4, аёллар 49 ёш
Пул бирлиги – франк КФА(ХOF код 952)
Интернет домени - .gw
Телефон коди - +245
Вақт минтақаси – UTC +0

ГЕРМАНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Германия Федератив Республикаси
Мустақиллик санаси – 1990 йил 3 октябрь
Давлат тили – Немис
Пойтахти – Берлин
Йирик шаҳарлари – Берлин, Гамбург, Мюнхен
Бошқарув шакли – Федератив парламент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 16 федерал ерлар
Майдони – 357 168 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 2,18%
Аҳолиси (2011) – 80,2 млн
Зичлиги – 226 км²
Аҳолининг табиий ўсиши(камайиши) – -0,05 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76, аёллар 82,1
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .de
Телефон коди - +49
Вақт минтақаси – UTC +1

ГИБРАЛТАР

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Гибралтар
 Мустақиллик санаси – Буюк Британия қарам давлати
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Гибралтар
 Йирик шаҳарлари – Гибралтар
 Бошқарув шакли – конституцион монархия (губернатор)
 Майдони – 6,5 км²
 Аҳолиси (2012) – 30 минг
 Зичлиги – 4615,54 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,7%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 76,9, аёллар – 82,8
 Пул бирлиги – Гибралтар фунти (GIP код 292)
 Интернет домени - .gi
 Телефон коди - +350
 Вақт минтақаси – UTC +1

ГОНГКОНГ

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Хитой Халқ Республикаси
 таркибидаги маъсус маъмурий ҳудуд
 Давлат тили – хитой, инглиз
 Пойтахти – маъмурий бирлик - Сянганд
 Йирик шаҳарлари – Гонгконг
 Бошқарув шакли – қарам ҳудуд
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 18 район
 Майдони – 1 104 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4,6%
 Аҳолиси (2013) – 7,2 млн
 Зичлиги – 6 480 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,54%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 79, аёллар – 84,6 ёш
 Пул бирлиги – Гонгконг доллари (HKD код 344)
 Йильтернет домени - .hk
 Телефон коди - +852
 Вақт минтақаси – UTC +8

ГОНДУРАС

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Гондурас Республикаси
Мустақиллик санаси – 1821 йил 15 сентябрда эълон қилинган 1823 йилда тан олинган (Испания мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – испан
Пойтахти – Тегусигальпа
Йирик шаҳарлари – Тегусигальпа
Бошқарув шакли – Президентлик республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 18 департамент
Майдони – 112 090 км²
Аҳолиси (2013) – 8,4 млн
Зичлиги – 63 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 23%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,7 аёллар 71 ёш
Пул бирлиги – лемпира (HNL код 340)
Интернет домени - .hn
Телефон коди - +504
Вақт минтақаси – UTC – 6

ГРЕНАДА

Жойлашган ўрни – Марказий Америка
Расмий номланиши – Гренада
Мустақиллик санаси – 1974 йил 7 февраль (Буюк Британия мустамлакаси булган)
Давлат тили – Инглиз тили
Пойтахти – Сент-Жоржес
Йирик шаҳарлари – Сент-Жоржес
Бошқарув шакли – Конституцион Монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 туман
Майдони – 348,5 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6 %
Аҳолиси (2012) – 109,6 минг
Зичлиги – 318,58 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,47 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 63,4, аёллар 67,1
Пул бирлиги – Шарқий кариб доллари
Интернет домени - .jd
Телефон коди - +1-473
Вақт минтақаси – UTC -4

ГРЕНЛАНДИЯ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Гренландия
 Мустақиллик санаси – Дания автоном худуди, инуит халқлари давлати
 Давлат тили – инуит
 Маъмурий марказ – Гохтоб (Нуук)
 Бошқарув шакли – Конституцион монархия
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 3 округ
 Майдони – 2 166 086 км²
 Аҳолиси (2010) – 57,6 минг
 Зичлиги – 0,027 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,038%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,6, аёллар 74,04
 Пул бирлиги – Дания кронаси
 Интернет домени – .gl
 Телефон коди – +299
 Вақт минтақаси – UTC-6

ГРЕЦИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Грек республикаси
 Мустақиллик санаси – 1821 йил 25 марта эълон қилинган, 1828 йил тан олинган (Усмонийлар мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Грек тили
 Пойтахти – Афина
 Йирик шаҳарлари – Салоники, Патрк, Ираклион, Волос, Лариса, Янина, Александруполис
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 52 худуд
 Майдони – 131 957 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 0,86%
 Аҳолиси (2007) – 10,7 млн
 Зўчлиги – 81,1 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – -0,14%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,98, аёллар 82,21
 Пул бирлиги – Евро
 Интернет домени – .gr, .eu
 Телефон коди – +30
 Вақт минтақаси – UTC +2

ГРУЗИЯ

Жойлашган ўрни – Евроосиё

Расмий номланиши – Грузия республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 9 апрель (СССР таркибида бўлган)

Давлат тили – Грузин тили

Пойтахти – Тбилиси

Йирик шаҳарлари – Тбилиси, Кутаиси, Батуми, Рустави

Бошқарув шакли – Унитар республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 66 туман

Майдони – 69 700 км²

Аҳолиси (2013) – 4,9 млн

Зичлиги – 70,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши - 0,327%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,2, аёллар 78,6

Пул бирлиги – Лари

Интернет домени - .ge

Телефон коди - +995

Вақт минтақаси – UTC +3

ГУАМ

Жойлашган ўрни – Австралия ва Океания

Расмий номланиши – Гуам худуди

Давлат тили – инглиз, чаморро

Пойтахти – Хагатна

Йирик шаҳарлари – Дедедо

Бошқарув шакли – АҚШнинг қарам худуди

Маъмурий-худудий бўлиниши – 19 муниципалитет

Майдони – 541,3 км²

Аҳолиси (2010) – 159,4 минг

Зичлиги – 320 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 14,3%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 75,5, аёллар 81 ёш

Пул бирлиги – АҚШ доллари (USDкод 840)

Интернет домени - .gu

Телефон коди - 1671

Вақт минтақаси – UTC +10

ДАНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Дания Қироллиги
 Мустақиллик санаси – VIII аср
 Давлат тили – дан тили
 Пойтахти – Копенгаген
 Йирик шаҳарлари – Орхус, Оденсе, Роскилле
 Бошқарув шакли – Конституцион монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 14 округ ва 2 коммуна;
 Дания Қироллиги таркибидаги ўз бошқарувига эга Фарер ороллари ва Гренландия
 Майдони – 43 094 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%
 Аҳолиси (2014 янв) – 5,6 млн
 Зичлиги – 130 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,7 аёллар – 81,8
 Пул бирлиги – Дания кронаси (DKKкод 208)
 Интернет домени - .dk
 Телефон коди - +45
 Вақт минтақаси – UTC +1

ДОМИНИКА

Жойлашган ўрни – Марказий Америка
 Расмий номланиши – Доминика ҳамдўстлиги
 Мустақиллик санаси – 1978 йил 3 ноябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Инглиз тили
 Пойтахти – Розо
 Йирик шаҳарлари – Розо
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 кириш худудлари
 Майдони – 750 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%
 Аҳолиси (2014) – 72,3 минг
 Зичлиги – 105 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – +0.47%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,2, аёллар 78,2
 Пул бирлиги – Шарқий Кариб доллари
 Интернет домени - .dm
 Телефон коди - +767
 Вақт минтақаси – UTC -4

ДОМИНИКАН РЕСПУБЛИКАСИ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка

Расмий номланиши – Доминикан республикаси

Мустақиллик санаси – 1844 йил 27 феврал (Гаити ороли томонидан)

Давлат тили – Испан

Пойтахти – Санта-Доминго

Йирик шаҳарлари – Санта-Доминго

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 29 провинция, 1 округ
Майдони – 48 442 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%

Аҳолиси (2010) – 9,4 млн.

Зичлиги – 197 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,6 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69,2, аёллар 75,5

Пул бирлиги – Песо

Интернет домени - .do

Телефон коди - +1-809

Вақт минтақаси – UTC-4

ЖАЗОИР

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Жазоир халқ демократик республикаси

Мустақиллик санаси – 1962 йил 5 июль (Франция мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Араб

Пойтахти – Жазоир

Йирик шаҳарлари – Жазоир, Оран, Аннаба, Константина, Сетиф, Блида, Тизи-Узу, Аш-Шелиф

Бошқарув шакли – Республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 48 провинция (вилай)

Майдони – 2 381 741 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0 %

Аҳолиси (2013) – 37,9 млн

Зичлиги – 15,9 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,16 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,9, аёллар 75

Пул бирлиги – Динор

Интернет домени - .dz

Телефон коди - +213

Вақт минтақаси – UTC +3

ЖАНУБИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Жанубий Африка республикаси
Мустақиллик санаси – 1961 йил 3 май (Буюк Британия мус бўлган)

Давлат тили – Инглиз, зулу, коса, свази, идебеле, сесото, Тсонго, тсванва венда тиллари

Пойтахти – Претория

Йирик шаҳарлари – Йоханнесбург, Претория, Кейптаун, Блумфонтейн

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 провинция

Майдони – 1 221 037 км²

Аҳолиси (2011) – 51,8 млн

Зичлиги – 42,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,28%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 43,2, аёллар 41,7

Пул бирлиги – рэнд

Интернет домени - .za

Телефон коди - +27

Вақт минтақаси – UTC +2

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Корея Республикаси

Мустақиллик санаси – 1948 йил 15 август (Япония мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Корейс тили

Пойтахти – Сеул

Йирик шаҳарлари – Сеул, Писан, Тэгу

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 провинция

Майдони – 100 210 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,3%

Аҳолиси (2014) – 51,3 млн

Зичлиги – 512 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,27 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 78,1, аёллар 80,1

Пул бирлиги – Жанубия корея вони

Интернет домени - .kr

Телефон коди - +82

Вақт минтақаси – UTC +9

ЖИБУТИ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Жибути республикаси
Мустақиллик санаси – 1977 йил 27 июнь (Франция мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Араб, француз
Пойтахти – Жибути
Йирик шаҳарлари – Жибути, Диккиль, Али-Сабех, Тажур,
Обок
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 5 округ
Майдони – 23 200 км²
Аҳолиси (2014) – 810,2 минг
Зичлиги – 37,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,16 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 41,9, аёллар 44,7
Пул бирлиги – Жибути франки
Интернет домени – .dj
Телефон коди – +253
Вақт минтақаси – UTC +3

ЗАМБИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Замбия Республикаси
Мустақиллик санаси – 24 октябрь 1964 йил (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Лусака
Йирик шаҳарлари – Лусака, Ктиве-Нканда, Ндола, Кабве
Бошқарув шакли – Президентлик республика
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 провинция
Майдони – 752 614 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1 %
Аҳолиси (2013) – 14,2 млн
Зичлиги – 17,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,63%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 39,7 аёллар 40,7 ёш
Пул бирлиги – Замбия квачаси (ZMK код 894)
Интернет домени – .zm
Телефон коди – +260
Вақт минтақаси – UTC +2

ЗИМБАБВЕ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Зимбабве Республикаси
 Мустақиллик санаси – 11 ноябрь, 1965 йил (Жанубия Родезия деб эълон қилинган, 18 апрель 1980 йилда тан олинган, Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Хараре
 Йирик шаҳарлари – Хараре, Булавайо, Гверу.
 Бошқарув шакли – Президентлик Республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 8 провинция, 2 таси шаҳар мақомига эга
 Майдони – 390 757 км²
 Сув сатҳидан юқорилити – 1%
 Аҳолиси (2013) – 13,2 млн
 Зичлиги – 26 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,53%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 40,4 аёллар – 38,1 ёш
 Пул бирлиги – Зимбабве доллари(ZWD код 716)
 Интернет домени - .zw
 Телефон коди - +263
 Вақт минтақаси – UTC +2

ИНДОНЕЗИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Индонезия Республикаси
 Мустақиллик санаси – 17 август 145 (Нидерландия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – индонез
 Пойтахти – Жакарта
 Йирик шаҳарлари – Жакарта, Сурабая, Бандунг, Бекаси
 Бошқарув шакли – Президент бошқарувидаги республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 30 провинция, 2 маҳсус район, 1 маҳсус пойтахт округи
 Майдони – 1 919 440 км²
 Сув сатҳидан юқорилити – 4,85%
 Аҳолиси (2014) – 253,6 млн
 Зичлиги – 130, 85км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,14
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 65,3 аёллар – 69,3
 Пул бирлиги – Индонезия рупийси(IDR код 360)
 Интернет домени - .id
 Телефон коди - +62
 Вақт минтақаси – UTC +7 +9

ИОРДАНИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Иордания Ҳошимийлар Қироллиги
Мустақиллик санаси – 25 май 1946 йил (Миллатлар Лига
мандати остида)

Давлат тили – араб

Пойтахти – Амман

Йирик шаҳарлари – Амман, Аз-Зарка, Ирбид

Бошқарув шакли – Конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 8 муҳофаза

Майдони – 89 342 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,01 %

Аҳолиси (2014) 7,9 млн

Зичлиги – 68,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,19

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76, аёллар 81,2 ёш

Пул бирлиги – Иордания динори (JOD код 400)

Интернет домени - .jo

Телефон коди - +962

Вақт минтақаси – UTC +2

ИРЛАНДИЯ РЕСПУБЛИКАСИ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Ирландия республикаси

Давлат тили – Ирланд, инглиз

Пойтахти – Дублин

Йирик шаҳарлари – Дублин, Корк, Лимерик

Бошқарув шакли – Үнитар республика

Майдони – 84 421 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 2%

Аҳолиси (2011) – 6,4 млн

Зичлиги – 73,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,12 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,3, аёллар 80,7

Пул бирлиги – Евро

Интернет домени - .ie

Телефон коди - +353

Вақт минтақаси – UTC +0

ИРОК

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Ироқ республикаси
 Мустақиллик санаси – 1932 йил 3 октябрь (Буюк британия
 мандати билан)
 Давлат тили – Араб, курд
 Пойтахти – Боғодод
 Йирик шаҳарлари – Боғодод, Киркук, Мосул, Басра, Карбало,
 Нажаф
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 18 муҳофаза
 Майдони – 435,052 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,1%
 Аҳолиси (2014) – 36, 004 млн
 Зичлиги – 82,7 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,51 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68, аёллар 70,7
 Пул бирлиги – Ироқ динори
 Интернет домени - .iq
 Телефон коди - +964
 Вақт минтақаси – UTC +3

ИСЛАНДИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Исландия республикаси
 Мустақиллик санаси – 1944 йил 17 июнь (Дания
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Исланд де-факто
 Пойтахти – Рейкьявик
 Йирик шаҳарлари – Рейкьявик
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 23 сисла
 Майдони – 103 001 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2,7%
 Аҳолиси (2014) – 325,7 минг
 Зичлиги – 3,1 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,74%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 78,3, аёллар 82,6
 Пул бирлиги – Исланд кронаси
 Интернет домени - .is
 Телефон коди - +354
 Вақт минтақаси – UTC +0

ИСПАНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Испания қироллиги
Мустақиллик санаси – 1492 ташкил этилгân
Давлат тили – Испан, каталон, баск, галисий
Пойтахти – Мадрид
Йирик шаҳарлари – Мадрид, Барселона, Валенсия,
Севилья, Сарагоса, Малага, Кордова.
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 17 автоном бирлашма, 50
провинция
Майдони – 504 645 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,04%
Аҳолиси – 46,8 млн
Зичлиги – 92 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,07 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,5, аёллар 83,3
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .es; .eu
Телефон коди - +34
Вақт минтақаси – UTC 0... +1

ИСРОИЛ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Исроил давлати
Мустақиллик санаси – 14 май 1948 йил(Буюк Британия
мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – иврит, араб
Пойтахти – Иерусалим, Тель-Авив
Йирик шаҳарлари – Иерусалим, Тель-Авив – Яффа, Хайфа
Бошқарув шакли – парламент республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 6 округ
Майдони – 20 770 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 2%
Аҳолиси (2013) – 8,1 млн
Зичлиги – 355 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,67%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 77,1 аёллар – 81,7 ёш
Пул бирлиги – шекель (ILS код 376)
Интернет домени - .il
Телефон коди - +972
Вақт минтақаси – UTC +2

ИТАЛИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Италия республикаси
 Мустақиллик санаси – 1861 йил 17 март
 Давлат тили – Итальян
 Пойтахти – Рим
 Йирик шаҳарлари – Рим, Милан, Неаполь, Турин, Палермо, Генуя
 Бошқарув шакли – Парламент республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 16 регион ва 5 та автоном район
 Майдони – 301 338 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2,4%
 Аҳолиси (2011) – 59,4 млн
 Зичлиги – 201,7 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – -0,05%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 77, аёллар 83,1
 Пул бирлиги – Евро
 Интернет домени - .it; .eu
 Телефон коди - +39
 Вақт минтақаси – UTC +1

КАБО ВЕРДЕ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Кабо Верде
 Мустақиллик санаси – 1975 йил 5 июль (Португалия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Португал, креол
 Пойтахти – Прая
 Йирик шаҳарлари – Прая, Минделу
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 17 муниципалитет
 Майдони – 4,033 км²
 Аҳолиси (2013) – 512,1 минг
 Зичлиги – 123,7 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,56 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,7 , аёллар 74,4
 Пул бирлиги – Кабо-Верде эскудоси
 Интернет домени - .cv
 Телефон коди - +238
 Вақт минтақаси – UTC +1

КАЙМАН ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Кайман ороллари
Мустақиллик санаси – Буюк британияга қарам ҳудуд
Давлат тили – Инглиз тили
Пойтахти – Жоржтаун
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 8 округ
Майдони – 264 км²
Аҳолиси (2010) – 54,4 минг
Зичлиги – 206 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,97 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 78, аёллар 83
Пул бирлиги – Кайман ороллари доллари
Интернет домени - .су
Телефон коди – +1-345
Вақт минтақаси – UTC -4

ҚАМАР ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Қамар Ислом Федерал республикаси
Мустақиллик санаси – 1975 йил 6 июль (Франция томонидан)
Давлат тили – Қамар, араб, француз
Пойтахти – Морони
Йирик шаҳарлари – Морони, Муцамуду (бош дengиз порти), Фомбони
Бошқарув шакли – Республика
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 3 округ
Майдони – 2 236 км²
Аҳолиси(2010) – 798 минг
Зичлиги – 275 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,77%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 60,4, аёллар 65,2
Пул бирлиги – Қамар франки
Интернет домени - .km
Телефон коди – +269
Вақт минтақаси – UTC +3

КАМБОДЖА

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Камбоджа қироллиги

Мустақиллик санаси – 1953 йил 9 ноябрь (Франция мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Кхмер

Пойтахти – Пномпень

Йирик шаҳарлари – Пномпень, Сиануквиль, Кеп, Баттамбанг, Кампонгтям

Бошқарув шакли – Конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 20 провинция, 3 марказга бўйсунган шаҳар

Майдони – 181,035 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 2,5%

Аҳолиси (2008) – 13,4 млн

Зичлиги – 81,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,77 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 59,3, аёллар 63,4

Пул бирлиги – Реал

Интернет домени - .kh

Телефон коди - +855

Вақт минтақаси – UTC +7

КАМЕРУН

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Камерун Республикаси

Мустақиллик санаси – 1960 йил 1 январь (Франция ва Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Француз ва инглиз

Пойтахти – Яунде

Йирик шаҳарлари – Яунде, Дуала, Нконгсамба, Бафусам, Гаруа, Маруа

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 провинция

Майдони – 475 442 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1,3 %

Аҳолиси (2013) – 22,5 млн

Зичлиги – 39,7 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,19%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 52,3, аёллар 53,6

Пул бирлиги – Франк КФА ВЕАС

Интернет домени - .cm

Телефон коди - +237

Вақт минтақаси – UTC+1

КАНАДА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка

Расмий номланиши – Канада

Мустақиллик санаси – 1867 йил 1 июль куни (БСА Актига кўра,) 1931 йил 11 декабрь (Вестминстр мақоми), 1982 йил 17 апрель (Буюк Британия томонидан)

Давлат тили – Инглиз ва француз

Пойтахти – Оттава

Йирик шаҳарлари – Торонто, Монреаль, Ванкувер, Оттава, Эдмонтон, Калгари, Квебек, Виннипег, Гамильтон

Бошқарув шакли – Конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 провинция, 2 та ҳудуд

Майдони – 9 984 670 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 8,62 %

Аҳолиси (2011) – 33,5 млн

Зичлиги – 3,41 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,82%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 77, аёллар 83,9

Пул бирлиги – Канада доллари

Интернет домени - .ca

Телефон коди - +1

Вақт минтақаси – UTC -3,5...-8

ҚАТАР

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Қатар давлати

Мустақиллик санаси – 1971 йил 3 сентябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – араб

Пойтахти – Доха

Йирик шаҳарлари – Эр-Рувайс, Эль-Хаур, Умм-Саид,

Зикрит

Бошқарув шакли – Тўлақонли монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 округ

Майдони – 11 571 км²

Аҳолиси (2010) – 1,7 млн

Зичлиги – 176 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,96%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,6, аёллар 76,8

Пул бирлиги – риал

Интернет домени - .qa

Телефон коди - +974

Вақт минтақаси – UTC +3

КЕНИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Кения республикаси
 Мустақиллик санаси – 1963 йил декабрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Инглиз ва суахили
 Пойтахти – Найроби
 Йирик шаҳарлари – Найроби, Момбаса (бош денгиз порти), Накуру, Кисуму, Меру, Элдорет.
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Майдони – 581 309 км²
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 провинция ва 1 пойтахт округи
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2,3%
 Аҳолиси (2009) – 38,6 млн
 Зичлиги – 78 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,69%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 55,2, аёллар 55,4
 Пул бирлиги – Кения шиллинги
 Интернет домени - .kt
 Телефон коди – +254
 Вакт минтақаси – UTC +3

КИПР

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Кипр республикаси
 Мустақиллик санаси – 1960 йил 16 август (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Юнон ва турк
 Пойтахти – Никосия
 Йирик шаҳарлари – Лимассол, Ларнака, Пафос. Города Фамагуста, Кирения
 Бошқарув шакли – Унитар республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 6 туман
 Майдони – 9 251 км²
 Аҳолиси (2010) – 803,1 минг
 Зичлиги – 117 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,69%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,6, аёллар 80,5
 Пул бирлиги – Кипр фунти
 Интернет домени - .su
 Телефон коди – +357
 Вакт минтақаси – UTC +2

ҚИРГИЗИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Қирғизистон Республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 31 август (СССР таркибида бўлган)

Давлат тили – қирғиз

Пойтахти – Бишкек

Йирик шаҳарлари – Ош, Жалолобод, Тўқмоқ, Қоракўл

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 7 вилоят, 1 республика аҳамиятидаги шаҳар

Майдони – 199 951 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,6%

Аҳолиси (2009) – 5,4 млн

Зичлиги – 27,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,40%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 64,8, аёллар 73

Пул бирлиги – сом

Интернет домени - .kg

Телефон коди - +996

Вақт минтақаси – UTC +5

КИРИБАТИ

Жойлашган ўрни – Австралия ва Океания

Расмий номланиши – Кирибати Республикаси

Мустақиллик санаси – 1979 йил 12 июль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – инглиз

Пойтахти – Баирики

Йирик шаҳарлари – Баирики

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 3 та ороллар туруги

Майдони – 811 км²

Аҳолиси (2010) – 103,5 минг

Зичлиги – 135 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,24%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 59,4, аёллар 65,6

Пул бирлиги – Австралия доллари

Интернет домени - .ki

Телефон коди - +686

Вақт минтақаси – UTC+12, +13, +14

ҚОЗОГИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Қозоғистон Республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 16 декабрь (СССР таркибида бўлган)

Давлат тили – қозоқ

Пойтахти – Остона

Йирик шаҳарлари – Олма-Ота, Караганда, Чимкент, Павлодар, Семипалатинск.

Бошқарув шакли – президент республикаси

Майдони – 2 724 900 км²

Маъмурий-худудий бўлиниши – 14 вилоят, 3 республика аҳамиятидаги шаҳар

Аҳолиси (2014) – 17,9 млн

Зичлиги – 5,94 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,39%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 61,9, аёллар 72,8

Пул бирлиги – қозоқ тангаси

Интернет домени - .kz

Телефон коди – +7

Вақт минтақаси – UTC +5+6

КОЛУМБИЯ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка

Расмий номланиши – Колумбия республикаси

Мустақиллик санаси – 1810 йил 20 июль (Испания мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Испан

Пойтахти – Санта-Фе-де-Богота

Йирик шаҳарлари – Богота, Медельин, Кали, Барранкилья

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 32 департамент ва пойтахт округи

Майдони – 1 141 748 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 8,8%

Аҳолиси (2005) – 42,9 млн

Зичлиги – 40,74 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,22%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,4, аёллар 76,2

Пул бирлиги – Колумбия песоси

Интернет домени - .co

Телефон коди – +57

Вақт минтақаси – UTC -5

КОНГО

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Конго Республикаси

Мустақиллик санаси – 1960 йил 15 август, Франция мустамлакаси бўлган

Давлат тили – француз

Пойтахти – Браззавиль

Йирик шаҳарлари – Браззавиль, Нкайи, Лубомо, Мосенжо
Бошқарув шакли – унитар республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 маъмурий худуд ва 6 шаҳар бирлашмалари

Майдони – 342 000 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,3%

Аҳолиси (2014) – 4,7 млн.

Зичлиги – 12,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,75%.

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 52,1, аёллар 54,5

Пул бирлиги – франк КФА

Интернет домени - .cg

Телефон коди – +242

Вақт минтақаси – UTC +1

КОНГО ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Конго Демократик Республикаси

Мустақиллик санаси – 1960 йил 30 июнь, Бельгия мустамлакаси бўлган

Давлат тили – француз

Пойтахти – Киншаса

Йирик шаҳарлари – Киншаса, Лубумбashi, Мбужи-Майи, Колвези, Кананга, Кисангани, Букаву.

Бошқарув шакли – президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 26 провинция

Майдони – 2 345 409 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,3%

Аҳолиси (2014) – 77,4 млн.

Зичлиги – 33,01 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 3,21%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 55, аёллар 59,5

Пул бирлиги – Конголез франки

Интернет домени - .cd

Телефон коди – +243

Вақт минтақаси – UTC +1

КОРЕЯ (ШИМОЛИЙ КОРЕЯ)

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Корея Халқ Демократик Республикаси

Мустақиллик санаси – 1945 йил 15 август, Япония мустамлакаси бўлган

Давлат тили – корейс

Пойтахти – Пхенъян

Йирик шаҳарлари – Пхенъян, Хамхин, Чонджин, Кэсон, Нампхо, Хичхон

Бошқарув шакли – коммунистик бошқарув шакли

Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 провинция, 4 марказга бўйсунгандан шаҳар

Майдони – 120 540 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,1 %

Аҳолиси (2011) – 24,1 млн

Зичлиги – 198,3 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,42%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69,2, аёллар 74,8

Пул бирлиги – Шимолий Корея вони

Интернет домени - .kr

Телефон коди - +850

Вақт минтақаси – UTC +9

КОСТА-РИКА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка

Расмий номланиши – Коста-Рика Республикаси

Мустақиллик санаси – 1821 йил 15 сентябрь, Испания мустамлакаси бўлган

Давлат тили – испан

Пойтахти – Сан-Хосе

Йирик шаҳарлари – Сан-Хосе, Лимон, Пунтаренос, Картиго, Эредиа, Гуанакастең

Бошқарув шакли – унитар мустақил республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 провинция

Майдони – 51 100 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,7%

Аҳолиси (2011) – 4,6 млн

Зичлиги – 84 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,36%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,6, аёллар 79,9

Пул бирлиги – колон

Интернет домени - .cr

Телефон коди - +506

Вақт минтақаси – UTC -6

КОТ-Д'ИВУАР

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Кот-д'Ивуар Республикаси
Мустақиллик санаси – 1960 йил 7 август, Франция
мустамлакаси бўлган
Давлат тили – француз
Пойтахти – Абиджан
Йирик шаҳарлари – Абиджан, Буаке, Ямусукро, Далоа,
Ман, Корхого, Ганьоа
Бошқарув шакли – президент республика
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 18 вилоят
Майдони – 322 463 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,4%
Аҳолиси (2014) – 23,9 млн
Зичлиги – 63,9 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,13%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 46,4, аёллар 51,7
Пул бирлиги – франк КФА
Интернет домени - .ci
Телефон коди - +225
Вақт минтақаси – UTC 0

КУБА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Куба Республикаси
Мустақиллик санаси – 1898 йил 10 декабрь
Давлат тили – испан
Пойтахти – Гавана
Йирик шаҳарлари – Гавана, Сантьяго-де-Куба, Камагуэй,
Ольгин, Гуантанамо
Бошқарув шакли – президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 14 провинция
Майдони – 109 884 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 5 %
Аҳолиси (2014) – 11,3 млн
Зичлиги – 102 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,23%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,6, аёллар 79,3
Пул бирлиги – Куба песоси
Интернет домени - .cu
Телефон коди - +53
Вақт минтақаси – UTC -5

КУК ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Куба Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1898 йил 10 декабрь
 Давлат тили – испан
 Пойтахти – Гавана
 Иирик шаҳарлари – Гавана, Сантьяго-де-Куба, Камагуэй,
 Ольгин, Гуантанамо
 Бошқарув шакли – президент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 14 провинция
 Майдони – 109 884 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 5 %
 Аҳолиси (2014) – 11,3 млн
 Зичлиги – 102 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,23%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,6, аёллар 79,3
 Пул бирлиги – Куба песоси
 Интернет домени - .cu
 Телефон коди - +53
 Вақт минтақаси – UTC -5

ЛАОС

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Лаос Халқ Демократик Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1949 йил, 19 июль, Франция
 мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – лаос
 Пойтахти – Вьентьян
 Иирик шаҳарлари – Вьентьян, Саваннакхет, Луанг-
 прабанг, Паксе, Тхакхек
 Бошқарув шакли – президент республикаси
 Майдони – 236 800 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2 %
 Аҳолиси (2014) – 6,8 млн
 Зичлиги – 26,7 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,32%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 53,8, аёллар 58
 Пул бирлиги – кип
 Интернет домени - .la
 Телефон коди - +856
 Вақт минтақаси – UTC +7

ЛАТВИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Латвия Республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 21 август СССР таркибида бўлган

Давлат тили – латиш

Пойтахти – Рига

Йирик шаҳарлари – Рига, Юрмала, Лиепая, Даугавпилс, Вентспилс, Кемери

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 4 худуд

Майдони – 64 589 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1,5%

Аҳолиси (2011) – 2,1 млн

Зичлиги – 34,3 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,61%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66,4, аёллар 77,1

Пул бирлиги – лат

Интернет домени – .lv

Телефон коди – +371

Вақт минтақаси – UTC +2

ЛЕСОТО

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Лесото Қироллиги

Мустақиллик санаси – 1966 йил 4 октябрь, Буюк Британия

Давлат тили – сесуто

Пойтахти – Масеру

Йирик шаҳарлари – Масеру, Лелибе, Мафетенг

Бошқарув шакли – конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 округ

Майдони – 30 355 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,3%

Аҳолиси (2009) – 2,1 млн

Зичлиги – 68,1 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,12%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 40,7, аёллар 39,2

Пул бирлиги – лоти

Интернет домени – .ls

Телефон коди – +266

Вақт минтақаси – UTC +2

ЛИБЕРИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Либерия Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1847 йил, 26 июнь
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Монровия
 Йирик шаҳарлари – Монровия, Бьюкенен
 Бошқарув шакли – унитар республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 13 графлик
 Майдони – 111 369 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 3,24%
 Аҳолиси (2008) – 3,5 млн
 Зичлиги – 35,5 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,67%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 38,9, аёллар 41,9
 Пул бирлиги – Либерия доллари
 Интернет домени - .lr
 Телефон коди - +231
 Вақт минтақаси – UTC +0

ЛИВАН

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Ливан Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1943 йил 22 ноябрь, Франция мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – араб
 Пойтахти – Байрут
 Йирик шаҳарлари – Триполи, Сайда, Захла
 Бошқарув шакли – парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 5 муҳофаза (губернаторлик)
 Майдони – 10 452 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%
 Аҳолиси (2014) – 4,97 млн
 Зичлиги – 473 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,11%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,7, аёллар 75,8
 Пул бирлиги – ливан фунти
 Интернет домени - .lb
 Телефон коди - +961
 Вақт минтақаси – UTC +2

ЛИВИЯ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Миллий Социалистик Ливия Араб Джамахирияси

Мустақиллик санаси – 1951 йил 28 декабрь куни (Италия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Араб

Пойтахти – Трипиоли

Йирик шаҳарлари – Трипиоли, Бенгази, Мисаруат

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 13 муниципалитет

Майдони – 1,759,541 км²

Аҳолиси (2014) – 6,2 млн

Зичлиги – 3.55 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,17%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,6; аёллар 79,2

Пул бирлиги – Ливия динори

Интернет домени - .ly

Телефон коди - +218

Вақт минтақаси – UTC +2

ЛИТВА

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Литва Республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 6 сентябрь (СССР таркибida бўлган)

Давлат тили – Литов тили

Пойтахти – Вильнюс

Йирик шаҳарлари – Вильнюс, Клайпеда, Каунас ва бошқалар

Бошқарув шакли – Парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 44 туман

Майдони – 65 300 км²

Аҳолиси (2011) – 3,04 млн

Зичлиги – 45 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,28%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69,5, аёллар 79,7

Пул бирлиги – Лит

Интернет домени - .lt

Телефон коди - +370

Вақт минтақаси – UTC +2

ЛИХТЕНШТЕЙН

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Лихтенштейн Қироллиги
 Мустақиллик санаси – 1806 йил қабул қилинган
 Давлат тили – немис
 Пойтахти – Вадуц
 Иирик шаҳарлари – Вадуц
 Бошқарув шакли – конституцион монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 2 худуд
 Майдони – 160 км²
 Аҳолиси (2013) – 37,1 минг
 Зичлиги – 227 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,70%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,2, аёллар 83,4
 Пул бирлиги – Швейцария франки
 Интернет домени - .li
 Телефон коди - +423
 Вақт минтақаси – UTC +1

ЛЮКСЕМБУРГ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Буюк Люксембург Герцоглиги
 Мустақиллик санаси – 1835 йил эълон қилинган, 1867 йил 11 майда тан олинган
 Давлат тили – люксембург, француз ва немис
 Пойтахти – Люксембург
 Иирик шаҳарлари – Люксембург, Эш-сюр-Альзет, Дифферданж, Дюделанж
 Бошқарув шакли – конституцион монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 3 округ
 Майдони – 2 586,4 км²
 Аҳолиси (2014) – 549,7 минг
 Зичлиги – 194,1 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,17 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,8, аёллар 82,5
 Пул бирлиги – евро
 Интернет домени - .lu
 Телефон коди - 352
 Вақт минтақаси – UTC +1

МАВРИКИЙ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Маврикий Республикаси
Мустақиллик санаси – 1968 йил, 12 март, Буюк Британия
мустамлакаси бўлган
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Порт-Луи
Йирик шаҳарлари – Порт-Луи, Кьюрпайн
Бошқарув шакли – парламент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 округ
Майдони – 2 040 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,05%
Аҳолиси (2013) – 1,3 млн
Зичлиги – 618 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,78%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,9, аёллар 76,9
Пул бирлиги – Маврикий рупияси
Интернет домени -.mu
Телефон коди - +230
Вақт минтақаси – UTC +4

МАВРИТАНИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Мавритания Ислом Республикаси
Мустақиллик санаси – 1960 йил, 28 ноябрь, Франция
мустамлакаси бўлган
Давлат тили – араб ва француз
Пойтахти – Нуакшот
Йирик шаҳарлари – Нуакшот, Нуадибу, Зуэррат, Каэди
Бошқарув шакли – парламент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 12 вилоят
Майдони – 1 030 700 км²
Аҳолиси (2013) – 3,5 млн
Зичлиги – 3,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,40%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 51,2, аёллар 55,6
Пул бирлиги – угия
Интернет домени -.mr
Телефон коди - +222
Вақт минтақаси – UTC +0

МАДАГАСКАР

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Мадагаскар Республикаси

Мустақиллик санаси – 1960 йил, 28 июнь, Француз мустамлакаси бўлган

Давлат тили – малагаси ва француз

Пойтахти – Антананариву

Иирик шаҳарлари – Антананариву, Тоамасина, Фиана-ранцуа

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 6 провинция

Майдони – 587 041 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 7%

Аҳолиси (2012) – 22,005 млн

Зичлиги – 35,2 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,66%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 60,2, аёллар 64,1

Пул бирлиги – малагаси франки

Интернет домени - .ng

Телефон коди - +261

Вақт минтақаси – UTC +3

МАЙОТТА

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Майотта (Франция дентиз орти департаменти)

Мустақиллик санаси – Францияга қарам худуд

Давлат тили – француз

Пойтахти – Мамудзуз

Иирик шаҳарлари – Мамудзуз

Маъмурий-худудий бўлиниши – 17 коммун

Майдони – 374 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,4%

Аҳолиси(2012) – 212,6 минг

Зичлиги – 569 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 3,47%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 58,49, аёллар 62,78

Пул бирлиги – евро

Интернет домени - .yt

Телефон коди - +262

Вақт минтақаси – UTC +3

МАКАО

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Макао
Мустақиллик санаси – Хитойга қарам ҳудуд
Давлат тили – хитой ва португал
Пойтахти – маъмурий маркази Макао
Йирик шаҳарлари – Макао
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 2 муниципалитет
Майдони – 31,3 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси (2011) – 552,5 минг
Зичлиги – 18,568 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,71 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 81,39, аёллар 87,47
Пул бирлиги – Патака
Интернет домени - .mo
Телефон коди - +853
Вақт минтақаси – UTC +8

МАКЕДОНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Македония Республикаси
Мустақиллик санаси – 1991 йил, 8 сентябрь
Давлат тили – македон ва албан
Пойтахти – Скопье
Йирик шаҳарлари – Скопье
Бошқарув шакли – парламент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 123 жамоа (община)
Майдони – 25 713 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,9%
Аҳолиси (2012) – 2, 062 млн
Зичлиги – 80,1 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,16%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,30, аёллар 74,4
Пул бирлиги – Македония динори
Интернет домени - .mk
Телефон коди - +389
Вақт минтақаси – UTC +1

МАЛАВИ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Малави Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1964 йил 6 июль, Буюк Британия
 мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – инглиз ва чичева
 Пойтахти – Лилонгве
 Йирик шаҳарлари – Блантайр-Лимбе, Зомбе
 Бошқарув шакли – президент республикаси
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 3 та вилоят
 Майдони – 118 484 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 20,6%
 Аҳолиси (2013) – 16,4 млн
 Зичлиги – 128,8 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,75%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 43,4, аёллар 42,6
 Пул бирлиги – малавий квачаси
 Интернет домени - .mw
 Телефон коди - +265
 Вақт минтақаси – UTC +2

МАЛАЙЗИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Малайзия Федерацияси
 Мустақиллик санаси – 1957 йил 31 август, Буюк Британия
 мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – малай
 Пойтахти – Куала-Лумпур
 Йирик шаҳарлари – Куала-Лумпур, Ипох, Жоржтаун,
 Петалинг Жая
 Бошқарув шакли – Конституцион монархия
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 13 штат ва 2 федерал
 ҳудуд
 Майдони – 329 847 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 0,3%
 Аҳолиси (2010) – 28,334 млн
 Зичлиги – 92 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,72%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,1, аёллар 75,7
 Пул бирлиги – рингктит
 Интернет домени - .my
 Телефон коди - +60
 Вақт минтақаси – UTC +8

МАЛИ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Мали Республикаси
Мустақилик санаси – 1960 йил, 22 сентябрь, Франция мустамлкаси бўлган
Давлат тили – француз
Пойтахти – Бамако
Йирик шаҳарлари – Сегу, Мопти, Сикассо, Каес, Гао, Кутиала, Сан, Томбукту
Бошқарув шакли – президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 7 вилоят ва 1 маъмурий бирлик
Майдони – 1 240 192 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%
Аҳолиси (2009) – 14,5 млн
Зичлиги – 11,7 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,5%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 47,6, аёллар 51,5
Пул бирлиги – африка франки
Интернет домени - .ml
Телефон коди - +223
Вақт минтақаси – UTC +0

МАЛЬДИВ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Мальдив Республикаси
Мустақиллик санаси – 1965 йил, Буюк Британия мустамлакаси бўлган
Давлат тили – дивехи
Пойтахти – Мале
Йирик шаҳарлари – Мале
Бошқарув шакли – президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 19 провинцияси ва 1 пойтахт округи
Майдони – 298 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0 %
Аҳолиси (2013) – 393,5 минг
Зичлиги – 1,102 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,17%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 63,4, аёллар 66,2
Пул бирлиги – Мальдив руфия
Интернет домени - .mv
Телефон коди - +960
Вақт минтақаси – UTC +5

МАЛЬТА

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Мальта Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1964 йил 21 сентябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Мальта ва инглиз тили
 Пойтахти – Валлетта
 Йирик шаҳарлари – Слима, Рабат
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Майдони – 316 км²
 Аҳолиси (2011) – 416,1 минг
 Зичлиги – 1,562 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,40%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 77, аёллар 81,5
 Пул бирлиги – евро
 Интернет домени - .mt
 Телефон коди - +356
 Вақт минтақаси – UTC +1

МАРКАЗИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Марказий Африка Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1960 йил 13 август (Франция мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Француз ва санго
 Пойтахти – Банги
 Йирик шаҳарлари – Банги
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлининиши – 14 префектура
 Майдони – 622 984 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2%
 Аҳолиси (2014) – 4,7 млн.
 Зичлиги – 7,1 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,49%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 43,7, аёллар 43,8
 Пул бирлиги – Франк КФА
 Интернет домени - .cf
 Телефон коди - + 236
 Вақт минтақаси – UTC +1

МАРОКАШ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Марокаш Қироллиги

Мустақиллик санаси – 1956 йил 2 март (Франция мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Араб

Пойтахти – Робот

Йирик шаҳарлари – Робот, Касабланка, Фес, Марокаш

Бошқарув шакли – Конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 35 провинция, 8 префектура

Майдони – 446 550 км²

Аҳолиси (2014) – 33,3 млн

Зичлиги – 73,1 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,10 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,9, аёллар 73,7

Пул бирлиги – Марокаш дирхами

Интернет домени - .ma

Телефон коди - + 212

Вақт минтақаси – UTC +0

МАРТИНИКА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка

Расмий номланиши – Мартиника

Мустақиллик санаси – Францияга қарам ҳудуд

Давлат тили – Француз

Пойтахти – Фор-де-Франс

Маъмурий-худудий бўлиниши – 2 округ

Майдони – 1 128 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,2 %

Аҳолиси (2013) – 386,5 минг

Зичлиги – 340 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,72%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 79,5, аёллар 78,85

Пул бирлиги – Евро

Интернет домени - .mq

Телефон коди - +596

Вақт минтақаси – UTC -4

МАРШАЛ ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Австралия

Расмий номланиши – Маршал Ороллари Республикаси
Мустақиллик санаси – 1986 йил 21 октябрь (АҚШ
мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Инглиз

Пойтахти – Маджуро

Йирик шаҳарлари – Маджуро

Бошқарув шакли – Конституцион республика

Маъмурий-худудий бўлининиши – 25 маъмурий худуд

Майдони – 181 км²

Аҳолиси (2009) – 68 минг

Зичлиги – 342,5 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,08%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,6, аёллар 72,7

Пул бирлиги – АҚШ доллари

Интернет домени - .mh

Телефон коди – + 692

Вақт минтақаси – UTC +12

МЕКСИКА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка

Расмий номланиши – Мексика Кўшма Штатлари

Мустақиллик санаси – 1810 йил 16 сентябрь

Давлат тили – Испан

Пойтахти – Мехико

Йирик шаҳарлари – Мехико, Гвадалахара, Монтеррей,
Пуэбла, Сьюодад-Хуарес, Леон, Тихуана.

Бошқарув шакли – Президент федератив республика

Маъмурий-худудий бўлининиши – 31 штат, 1 федерал округ

Майдони – 1 972 550 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 2,5%

Аҳолиси (2013) – 118,4 млн.

Зичлиги – 57 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,13%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,1, аёллар 78,8

Пул бирлиги – Мексика песоси

Интернет домени – .mx

Телефон коди – + 52

Вақт минтақаси – UTC-8 UTC-6

МИКРОНЕЗИЯ

Жойлашган ўрни – Австралия

Расмий номланиши – Микронезия Федератив Республикаси
Мустақиллик санаси – 1986 йил 3 ноябрь (АҚШ мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – инглиз

Пойтахти – Паликир

Йирик шаҳарлари – Вено, Паликир

Бошқарув шакли – Парламент республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 4 штат

Майдони – 702 км²

Аҳолиси (2013) – 106,1 минг

Зичлиги – 158,1 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – – 0,1%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66,67, аёллар 70,62

Пул бирлиги – АҚШ доллари

Интернет домени - .fm

Телефон коди - +691

Вақт минтақаси – UTC +10 +11

МИСР

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Миср Араб Республикаси

Мустақиллик санаси – 1922 йил 28 февраль, Буюк Британия мустамлакаси бўлган

Давлат тили – араб

Пойтахти – Қоҳира

Йирик шаҳарлари – Қоҳира, Лўксор, Искандария, Порт-Саид

Бошқарув шакли – президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 26 муҳофаза

Майдони – 1 002 450 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,6%

Аҳолиси (2009) – 72,8 млн

Зичлиги – 84 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,03 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69; аёллар 74,2

Пул бирлиги – Миср фунти

Интернет домени - .eg

Телефон коди - +20

Вақт минтақаси – UTC +2

МОЗАМБИК

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Мозамбик Қироллиги
 Мустақиллик санаси – 1975 йил 25 июнь, португалия мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – португал
 Пойтахти – Мапуту
 Ўйирик шаҳарлари – Мапуту
 Бошқарув шакли – унитар республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 11 провинция
 Майдони – 801 590 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2,2%
 Аҳолиси (2011) – 23,93 млн
 Зичлиги – 28,7 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,95%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 41,4, аёллар 40,4
 Пул бирлиги – мозамбика метикали
 Интернет домени - .MZ
 Телефон коди - +258
 Вақт минтақаси – UTC +2

МОЛДАВИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Молдова Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1991 йил 27 август, СССР таркибида бўлган
 Давлат тили – молдав
 Пойтахти – Кишинёв
 Ўйирик шаҳарлари – Кишинёв, Тирасполь, Белци
 Бошқарув шакли – парламент республика
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 32 худуд, 3 муниципалитет, 1 автоном худудий бирлик (Гагаузия), дунё ҳамжамияти томонидан тан олинмаган 1 худудий тузилма – Приднестр Молдавия Республикаси
 Майдони – 33,846 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,4%
 Аҳолиси (2014) – 2,9 млн
 Зичлиги – 86,1 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – -0,08%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66,5, аёллар 74,1
 Пул бирлиги – молдавия лейси
 Интернет домени - .md
 Телефон коди - + 373
 Вақт минтақаси – UTC +2

МОНАКО

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Монако Қироллиги
Мустақиллик санаси – 1297 йил 8 январь
Давлат тили – Француз
Пойтахти – Монако
Йирик шаҳарлари – Монако
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Майдони – 2 02 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси (2011) – 36,4 минг
Зичлиги – 18,005 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,39 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76, аёллар 83,9
Пул бирлиги – евро
Интернет домени - .mc
Телефон коди - +377
Вақт минтақаси – UTC +1

МОНГОЛИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Мўғулистон Республикаси
Мустақиллик санаси – 1921 йил 11 июль (Хитой мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – мўғул
Пойтахти – Улан-Батор
Йирик шаҳарлари – Улан Батор, Эрденет, Дархан
Бошқарув шакли – Парламент республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 18 аймоқ, 3 маъмурий бирлик
Майдони – 1,564 млн. км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,6%
Аҳолиси (2014) – 2,97 млн.
Зичлиги – 1,88 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,49 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 64,6, аёллар 69,5
Пул бирлиги – тугрик
Интернет домени - .mn
Телефон коди - +976
Вақт минтақаси – UTC +7

МОНТСЕРРАТ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Монтсеррат
Мустақиллик санаси – Буюк Британияга қарам худуд
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Плимут
Маъмурий-худудий бўлиниши – 3 округ
Майдони – 102 км²\
Аҳолиси (2012) – 4,9 минг
Зичлиги – 44 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0.76%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76.24, аёллар 80.59
Пул бирлиги – шимолий кариб доллари
Интернет домени - .ms
Телефон коди - +1 664
Вақт минтақаси – UTC -4

МУҚАДДАС ЕЛЕНА ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Муқаддас Елена Ороли
Мустақиллик санаси – Буюк Британияга қарам худуд
Давлат тили – Инглиз
Пойтахти – Джеймстаун
Йирик шаҳарлари – Джеймстаун, Джорджтаун, Эдинбург
Бошқарув шакли – Республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 1 маъмурий худуд, 2 тобеъ худуд
Майдони – 121 км²
Аҳолиси (2008) – 4,3 минг
Зичлиги – 35 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,27%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,27, аёллар 82,29
Пул бирлиги – Муқаддас Елена ороллари фунти
Интернет домени - .sh
Телефон коди - +290
Вақт минтақаси – UTC +0

МЬЯНМА

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Мьянма Иттифоқи
Мустақиллик санаси – 1948 йил 4 январь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Бирма
Пойтахти – Янгон
Йирик шаҳарлари – Пьинмана, Янгон, Мондалай
Бошқарув шакли – Унитар давлат
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 миллий вилоят, 7 маъмурий вилоят
Майдони – 676 578 км²
Аҳолиси (2014) – 51,4 млн
Зичлиги – 76 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,78%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 59, аёллар 65,3
Пул бирлиги – къят
Интернет домени - .mm
Телефон коди - +95
Вақт минтақаси – UTC +6,5

НАМИБИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Намибия Республикаси
Мустақиллик санаси – 1990 йил 21 март (ЖАР таркибида бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Виндхук
Йирик шаҳарлари – Виндхук, Уолбиз-Бей, Свакопмунд, Ошакатий
Бошқарув шакли – Парламент президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 13 худуд
Майдони – 825 615 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси (2011) – 2,1 млн
Зичлиги – 2,54 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,95%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 44,4, аёллар 41,8
Пул бирлиги – намибия доллари
Интернет домени - .na
Телефон коди - +264
Вақт минтақаси – UTC +2

НАУРУ

Жойлашган ўрни – Океания
 Расмий номланиши – Науру Республикаси
 Мустақиллик санаси – 31 январь 1968 йил (Буюк Британия,
 Австралия ва Янги Зеландиядан)
 Давлат тили – науру, инглиз
 Пойтахти – расмий пойтахтга эга эмас
 Бошқарув шакли – Республика
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 8 округ
 Майдони – 21 км²
 Аҳолиси (2011) – 9,4 минг
 Зичлиги – 447 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,75%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 59,9, аёллар 67,2
 Пул бирлиги – Австралия доллари
 Интернет домени - .nr
 Телефон коди - +674
 Вақт минтақаси – UTC +12

НЕПАЛ

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Непал қироллиги
 Мустақиллик санаси – 1768 йил эълон қилинган
 Давлат тили – непал
 Пойтахти – Катманду
 Йирик шаҳарлари – Катманду
 Бошқарув шакли – Конституцион монархия
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 14 зона (анчол)
 Майдони – 147 181 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2,8%
 Аҳолиси (2011) – 26,5 млн
 Зичлиги – 180 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,28%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 60,8, аёллар 60,3
 Пул бирлиги – непал рупияси
 Интернет домени - .pr
 Телефон коди - +977
 Вақт минтақаси – UTC +5,75

НИГЕР

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Нигер республикаси
Мустақиллик санаси – 1960 йил 3 август (Франция мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – француз
Пойтахти – Ниамей
Йирик шаҳарлари – Ниамей, Зиндер, Маради
Бошқарув шакли – Президент парламент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлинниши – 7 департамент
Майдони – 1 267 000 км².
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,02%
Аҳолиси (2012) – 17,1 млн
Зичлиги – 12,1 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 3,68 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 44,1, аёллар 44
Пул бирлиги – Франк КФА
Интернет домени - .ne
Телефон коди - +227
Вақт минтақаси – UTC +1.

НИГЕРИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Нигерия Федератив Республикаси
Мустақиллик санаси – 1960 йил 1 октябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Абуджа
Йирик шаҳарлари – Абуджа, Лагос, Кано, Ибадан, Кадуна, Порт-Харткорт.
Бошқарув шакли – Федератив президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлинниши – 30 штат ва 1 Абуджа федерал ҳудуди
Майдони – 923 768 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,4%
Аҳолиси (2013) – 174,5 млн
Зичлиги – 188,9 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2%
Пул бирлиги – найра
Интернет домени - .ng
Телефон коди - +234
Вақт минтақаси – UTC +1

НИДЕРЛАНДИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Нидерланд Қироллиги
Мустақиллик санаси – 1581 йил 26 июлда эълон қилинган,
1648 йил 30 январда тан олинган
Давлат тили – нидерланд
Пойтахти – Амстердам
Йирик шаҳарлари – Амстердам, Роттердам, Гаага, Уtrecht,
Эйндховен, Гронинген
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 12 провинция
Майдони – 41 543 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 18,41%
Аҳолиси (2014) – 16,9 млн
Зичлиги – 406,6 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,41%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,8, аёллар 81,3
Пул бирлиги – евро
Интернет домени - .nl
Телефон коди - +31
Вақт минтақаси – UTC +1

НИКАРАГУА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Никарагуа Республикаси
Мустақиллик санаси – 1821 йил 3 ноябрь (Испания
мустамлакаси бўлган).
Давлат тили – испан
Пойтахти – Манагуа
Йирик шаҳарлари – Манагуа
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 16 департамент
Майдони – 130 375 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 2,9%
Аҳолиси (2012) – 6,1
Зичлиги – 51 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,78 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,8, аёллар 73,1
Пул бирлиги – олтин кордоба
Интернет домени - .ni
Телефон коди - +505
Вақт минтақаси – UTC -6

НИУЭ

Жойлашган ўрни – Океания
Расмий номланиши – Ниуэ
Мустақиллик санаси – Янгизеландия таркибидаги суверен худуд
Давлат тили – ниуэ, инглиз
Пойтахти – маъмурий маркази Алофи шахарчаси
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 14 округ
Майдони – 260 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси (2011) – 1,6 минг
Зичлиги – 5,35 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,03%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67, аёллар 76
Пул бирлиги – Новозеландия доллари
Интернет домени - .nu
Телефон коди - +683
Вақт минтақаси – UTC -11

НОРВЕГИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Норвегия Қироллиги
Мустақиллик санаси – 1905 йил 7 июнда эълон қилинган, 26 октябрда тан олинган, Шведция таркибида бўлган
Давлат тили – норвег
Пойтахти – Осло
Йирик шаҳарлари – Осло, Берген, Тронхейм, Ставангэр
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 19 губерния
Майдони – 385 178 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 5%
Аҳолиси (2013) – 5,1 млн
Зичлиги – 15,5 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,34%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,5, аёллар 83,3
Пул бирлиги – норвегия кронаси
Интернет домени - .no
Телефон коди - +47
Вақт минтақаси – UTC +1

НОРФОЛК

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Норфолк
Мустақиллик санаси – Австралияning расмий графлиги
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Норик
Йирик шаҳарлари – Норик
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 маъмурий худуд
Майдони – 5 371 км²
Аҳолиси (2011) – 859,4 минг
Зичлиги – 160 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 3,58%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 80,0, аёллар 83,8
Пул бирлиги – Австралия доллар
Интернет домени - .nf
Телефон коди - +672
Вақт миңтақаси – UTC +1

ҚУВАЙТ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Қувайт давлати
Мустақиллик санаси – 1961 йил 19 июнь
Давлат тили – араб
Пойтахти – Ал-Қувайт
Йирик шаҳарлари – Ал-Қувайт
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 5 провинция
Майдони – 17 820 км²
Аҳолиси (2014) – 4,04 млн
Зичлиги – 226,93 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 3,55%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,3, аёллар 78,5
Пул бирлиги – Қувайт динори
Интернет домени - .kw
Телефон коди - +965
Вақт миңтақаси – UTC +3

ОЗАРБАЙЖОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Озарбайжон Республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 30 август, СССР таркибида бўлган

Давлат тили – озарбайжон

Пойтахти – Баку

Ирик шаҳарлари – Гянджа, Сумгait, Шеки, Мингечаур, Ленкорань, Нахичевань

Бошқарув шакли – республика

Маъмурий-худудий бўлиниши – 59 туман, 50 шаҳар, 1 автоном республика

Майдони – 86 600 км²

Аҳолиси (2014) – 9,5 млн

Зичлиги – 105,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,75 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 61,9, аёллар 70,7

Пул бирлиги – Озарбайжон манати

Интернет домени - .az

Телефон коди - +994

Вақт минтақаси – UTC +4

ПАЛАУ

Жойлашган ўрни – Океания

Расмий номланиши – Палау Республикаси

Мустақиллик санаси – 1994 йил 1 октябрь, АҚШ мустамлакаси бўлган

Давлат тили – инглиз, палау

Пойтахти – Мелекеок

Ирик шаҳарлари – Корор, Мелекеок

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 16 штат

Майдони – 465,55 км²

Аҳолиси (2012) – 17,5 минг

Зичлиги – 28,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,43%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,5, аёллар 74,1

Пул бирлиги – АҚШ доллари

Интернет домени - .pw

Телефон коди - +680

Вақт минтақаси – UTC +9

ПАНАМА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Панама Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1903 йил 3 ноябрь, Колумбия мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – Испан
 Пойтахти – Панама
 Ирик шаҳарлари – Панама
 Бошқарув шакли – президент республикаси
 Маъмурӣ-худудий бўлиниши – 9 провинция ва 1 маҳсус ҳудуд
 Майдони – 75 517 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2,9 %
 Аҳолиси (2014) – 3,608 млн
 Зичлиги – 54,2 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,50%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,7, аёллар 77
 Пул бирлиги – Бальбоа
 Интернет домени - .pa
 Телефон коди - +507
 Вакт минтақаси – UTC - 5

ПАПУА-ЯНГИ ГВИНЕЯ

Жойлашган ўрни – Океания
 Расмий номланиши – Папуа-Янги Гвинея
 Мустақиллик санаси – 1975 йил 16 сентябрь, Буюк Британия мустамлакаси бўлган
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Порт-Морсби
 Ирик шаҳарлари – Порт-Морсби
 Бошқарув шакли – конституцион монархия
 Маъмурӣ-худудий бўлиниши – 9 провинция ва пойтахт округи
 Майдони – 462 840 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 2%
 Аҳолиси (2011) – 7,1 млн
 Зичлиги – 15 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,09%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 63,4, аёллар 68
 Пул бирлиги – Кина
 Интернет домени - .pg
 Телефон коди - +675
 Вакт минтақаси – UTC +10

ПАРАГВАЙ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
Расмий номланиши – Парагвай Республикаси
Мустақиллик санаси – 1811 йил 15 май, Испания
мустамлакаси бўлган
Давлат тили – Испан ва гуарани
Пойтахти – Асунсьон
Йирик шаҳарлари – Асунсьон
Бошқарув шакли – президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 18 департамент ва
пойтахт округи
Майдони – 406 752 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 2,3%
Аҳолиси (2013) – 6,8 млн
Зичлиги – 14,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,36%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,8, аёллар 78
Пул бирлиги – Гуарани
Интернет домени - .ру
Телефон коди - +595
Вақт минтақаси – UTC -3

ПЕРУ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
Расмий номланиши – Перу Республикаси
Мустақиллик санаси – 1821 йил 28 июль, Йспания
мустамлакаси бўлган
Давлат тили – испан ва кечуа
Пойтахти – Лима
Йирик шаҳарлари – Лима
Бошқарув шакли – президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 25 регион ва 1 провинция
Майдони – 1 285 216 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 8,8%
Аҳолиси (2007) – 28,2 млн
Зичлиги – 23 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,23%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,3, аёллар 72
Пул бирлиги – янги соль
Интернет домени - .ре
Телефон коди - +51
Вақт минтақаси – UTC -5

ПОКИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Покистон Ислом Республикаси

Мустақиллик санаси – 1947 йил 14 август, Буюк Британия

мустамлакаси бўлган

Давлат тили – урдува инглиз

Пойтахти – Исломобод

Йирик шаҳарлари – Караби, Лахор, Фейсалобод, Равалпинди, Гуджранвала, Мултан, Хайдаробод, Пешовар.

Бошқарув шакли – федератив республика

Маъмурӣ-ҳудудий бўлиниши – 4 провинция, 1 федерал ҳудуд ва 1 федерал пойтахт

Майдони – 803 940 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 3,1%

Аҳолиси (2014) – 196,2 млн

Зичлиги – 234,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,56%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 62,7, аёллар 64,8

Пул бирлиги – покистон рупияси

Интернет домени - .pk

Телефон коди - +92

Вақт минтақаси – UTC +6

ПОЛЬША

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Польша Республикаси

Мустақиллик санаси – 1918 йил 11 ноябрда эълон қилинган

Давлат тили – поляк

Пойтахти – Варшава

Йирик шаҳарлари – Варшава, Лодзь, Краков, Вроцлав, Познань, Гданьск, Шецин

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурӣ-ҳудудий бўлиниши – 16 воеводлик

Майдони – 312 7 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 2,65%

Аҳолиси (2011) – 38,5 млн

Зичлиги – 123 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,05%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,9, аёллар 79,4

Пул бирлиги – злотий

Интернет домени - .pl

Телефон коди - +48

Вақт минтақаси – UTC +1

ПОРТУГАЛИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Португалия Республикаси
Мустақиллик санаси – 1143 йил 5 октябрь, Леон Қироллиги мустамлакаси бўлган
Давлат тили – португал
Пойтахти – Лиссабон
Йирик шаҳарлари – Лиссабон, Порту, Амадора
Бошқарув шакли – президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 18 округ ва 2 автоном вилоят
Майдони – 92 212 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,5 %
Аҳолиси (2011) – 10,6 млн
Зичлиги – 115 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,28%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 74,6, аёллар 81,4
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .pt
Телефон коди - +351
Вақт минтақаси – UTC +0

ПУЭРТО-РИКО

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Пуэрто-Рико Ҳамдўстлиги
Мустақиллик санаси – АҚШга тегишли худуд
Давлат тили – Испан ва инглиз
Пойтахти – Сан-Хуан
Йирик шаҳарлари – Сан-Хуан
Бошқарув шакли – конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 78 муниципалитет
Майдони – 9 104 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%
Аҳолиси (2014) – 3,5 млн
Зичлиги – 418 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,47%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,15, аёллар 82,57
Пул бирлиги – Доллар США
Интернет домени - .pr
Телефон коди - +1-787, +1-939
Вақт минтақаси – UTC -4

РЕЮНЬОН

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Реюньон
Мустақиллик санаси – Франция денгиз орти худуди
Давлат тили – француз
Пойтахти – Сен-Дени
Йирик шаҳарлари – Сен-Дени
Бошқарув шакли – Франция денгиз орти худуди
Майдони – 2 511 км².Аҳолиси (2014) – 840,9 минг
Зичлиги – 330 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,63%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,5, аёллар 82,9
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .re
Телефон коди - +262
Вақт минтақаси – UTC +4

РОССИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Россия федерацияси
Мустакиллик санаси – 1990 йил 12 июнь, СССР таркибида бўлган
Давлат тили – Рус
Пойтахти – Москва
Йирик шаҳарлари – Санкт-Петербург, Новосибирск,
Нижний Новгород, Екатеринбург, Самара, Омск, Казань,
Уфа, Челябинск, Ростов-на-Дону, Пермь, Волгоград
Бошқарув шакли – президент парламент республикаси
Майдони – 17 098 242 км²
Маъмурий-худудий бўлиниши – 21 республика, 7 ўлка, 48 вилоят, 2 федерал шаҳар, 1 автоном область, 9 автоном округ
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,5%
Аҳолиси (2014) – 143,9 млн
Зичлиги – 8,4 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,09%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 64, аёллар 75,6
Пул бирлиги – Рубль
Интернет домени - .ru
Телефон коди - +7
Вақт минтақаси – UTC +2 +11

РУАНДА

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Руанда Республикаси

Мустақиллик санаси – 1962 йил 1 июль, Бельгия мустамлақаси бўлган

Давлат тили – Француз, кинъяруанда (нъяруанда) ва инглиз
Пойтахти – Кигали

Йирик шаҳарлари – Кигали

Бошқарув шакли – президентлик республика

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 10 префектура ва Кигали

Майдони – 26 338 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 5,3%

Аҳолиси (2012) – 10,5 млн

Зичлиги – 419,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,76%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 47,9, аёллар 50,2

Пул бирлиги – Руанда франки

Интернет домени – .rw

Телефон коди – +250

Вақт минтақаси – UTC +0

РУМИНИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Руминия

Мустақиллик санаси – 1877 йил 10 майда эълон қилинган,
1878 йил 13 июлда тан олинган

Давлат тили – румин

Пойтахти – Бухарест

Йирик шаҳарлари – Бухарест

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 40 жудец (уезд); ва

Бухарест мустақил маъмурий-ҳудудий бирлик

Майдони – 238 391 км² Сув сатҳидан юқорилиги – 3%

Аҳолиси (2011) – 20,1 млн

Зичлиги – 84,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,15%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,4, аёллар 75,6

Пул бирлиги – Лей

Интернет домени – .ro

Телефон коди – +40

Вақт минтақаси – UTC+2

САЛЬВАДОР

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Сальвадор Республикаси
Мустақиллик санаси – 1821 йил 15 сентябрь, Испания
мустамлкаси бўлган, 1842 йил Марказий Америка Феде-
рацияси томонидан
Давлат тили – Испан
Пойтахти – Сан-Сальвадор
Йирик шаҳарлари – Сан-Сальвадор
Бошқарув шакли – унитар республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 14 департамент
Майдони – 21 044 8 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,5%
Аҳолиси (2013) – 6,3 млн
Зичлиги – 341,5 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,66%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,2, аёллар 75,6
Пул бирлиги – Колон
Интернет домени - .sv
Телефон коди – +503
Вақт минтақаси – UTC -6

САМОА

Жойлашган ўрни – Океания
Расмий номланиши – Самоа Мустақил давлати
Мустақиллик санаси – 1962 йил 1 январь, Янги Зеландия
мустамлкаси
Давлат тили – самоа ва инглиз
Пойтахти – Апиа
Йирик шаҳарлари – Апиа
Бошқарув шакли – конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 11 округ
Майдони – 2 842 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,3 %
Аҳолиси (2012) – 194,3 минг
Зичлиги – 63,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,35%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,5, аёллар 74,3
Пул бирлиги – Тала
Интернет домени - .ws
Телефон коди – +685
Вақт минтақаси – UTC -11

САН-МАРИНО

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Сан-Марино Республикаси
Мустақиллик санаси – 301 йил ташкил топган
Давлат тили – Италиян
Пойтахти – Сан-Марино
Йирик шаҳарлари – Серра Велле
Бошқарув шакли – республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 муниципалитет
Майдони – 612 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси (2013) – 32,5 минг
Зичлиги – 520 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,15%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 78,4, аёллар 85,6
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени - .sm
Телефон коди - +378
Вақт минтақаси – UTC +1

САН-ТОМЕ ВА ПРИНСИПИ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Сан-Томе ва Принсипи Демократик Республикаси
Мустақиллик санаси – 1975 12 июль, Португалия мустамлакаси бўлган
Давлат тили – Португал, фанг
Пойтахти – Сан-Томе
Йирик шаҳарлари – Сан-Томе, Санту-Амару, Невеш
Бошқарув шакли – парламент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 2 провинция
Майдони – 1 001 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 2%
Аҳолиси (2012) – 187,3 минг
Зичлиги – 187,17 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 3,09%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66, аёллар 69,3
Пул бирлиги – Добра
Интернет домени - .st
Телефон коди - +239
Вақт минтақаси – UTC +0

САУДИЯ АРАБИСТОН ҚИРОЛЛИГИ

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Саудия Арабистон Қироллиги

Мустақиллик санаси – 1932 йил 23 сентябрда

Давлат тили – араб

Пойтахти – Ар-Риёд

Йирик шаҳарлари – Ар-Риёд

Бошқарув шакли – монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 17 маъмурий худуд

Майдони – 2 149 690 км²

Аҳолиси (2014) – 30,8 млн

Зичлиги – 12,3 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,85%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,9, аёллар 78

Пул бирлиги – Саудия риали

Интернет домени - .sa

Телефон коди - +966

Вақт минтақаси – UTC +3

СВАЗИЛЁНД

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Свазиленд Қироллиги

Мустақиллик санаси – 1968 йил 6 сентябрь, Буюк Британия мустамлакаси бўлган

Давлат тили – инглиз ва свази

Пойтахти – Мбабане

Йирик шаҳарлари – Мбабане, Лобамба

Бошқарув шакли – конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 4 округ

Майдони – 17 364 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,9 %

Аҳолиси (2007) – 1,02 млн

Зичлиги – 68,2 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,31%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 31,8, аёллар 32,6

Пул бирлиги – Лилангени

Интернет домени - .sz

Телефон коди - +268

Вақт минтақаси – UTC +2

СЕЙШЕЛЬ ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Сейшель Ороллари Республикаси

Мустақиллик санаси – 1976 йил 29 июнь, Буюк Британия мустамлакаси бўлган

Давлат тили – инглиз, француз ва креол

Пойтахти – Виктория

Йирик шаҳарлари – Виктория

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 23 округ

Майдони – 459 км²

Аҳолиси (2012) – 92 минг

Зичлиги – 186,2 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67, аёллар 77,9

Пул бирлиги – Сейшель рупияси

Интернет домени - .sc

Телефон коди - +248

Вақт минтақаси – UTC +4

СЕНЕГАЛ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Сенегал Республикаси

Мустақиллик санаси – 1960 йил 20 август, Франция мустамлакаси бўлган

Давлат тили – Француз ва волоф

Пойтахти – Дақар

Йирик шаҳарлари – Дақар, Тиес, Каолак, Сен-Луи

Бошқарув шакли – президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 10 вилоят

Майдони – 196 712 км²

Сув сатҳидан юқорилиғи – 2,1%

Аҳолиси (2013) – 13,5 млн

Зичлиги – 68,7 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,71%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 55,3, аёллар 58,1

Пул бирлиги – Франк КФА

Интернет домени - .sn

Телефон коди - +221

Вақт минтақаси – UTC +0

СЕНТ-ВИНСЕНТ ВА ГРЕНАДИНА

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Сент-Винсент ва Гренадина
Мустақиллик санаси – 1979 йил 27 октябрь, Буюк Британия
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Кингстаун
Йирик шаҳарлари – Кингстаун
Бошқарув шакли – конституцион монархия
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 6 округ
Майдони – 389 км²
Аҳолиси (2011) – 109,9 минг
Зичлиги – 307 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,34%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,2, аёллар 76
Пул бирлиги – Шарқий Кариб доллари
Интернет домени - .vc
Телефон коди – +1784
Вақт минтақаси – UTC-4

СЕНТ-КИТС ВА НЕВИС

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Сент-Китс ва Невис Федерацияси
Мустақиллик санаси – 1983 йил 19 сентябрь, Буюк
Британия мустамлакаси бўлган
Давлат тили – Инглиз тили
Пойтахти – Бастер
Йирик шаҳарлари – Бастер
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 14 округ
Майдони – 261 км²
Аҳолиси (2014) – 51,5 минг
Зичлиги – 164 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,85%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69,8, аёллар 75,7
Пул бирлиги – Шарқий Кариб доллари
Интернет домени - .kn
Телефон коди – +1869
Вақт минтақаси – UTC -4

СЕНТ-ЛЮСИЯ

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Сент-Люсия
Мустақиллик санаси – 1979 йил 22 февраль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – Инглиз
Пойтахти – Кастро
Бошқарув шакли – Конституцияли монархия
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 11 кириш ҳудуди
Майдони – 617 км²
Аҳолиси (2009) – 173,8 минг
Зичлиги – 298 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,42%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,5, аёллар 77,9
Пул бирлиги – Шарқий кариб доллари
Интернет домени – .lc
Телефон коди – +1758
Вақт минтақаси – UTC

СЕНТ-ПЬЕР ВА МИКЕЛОН

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
Расмий номланиши – Сен-Пьер ва Микелон
Мустақиллик санаси – Францияга тегишли ҳудуд
Давлат тили – француз
Пойтахти – Сен-Пьер
Йирик шаҳарлари – Сан-Хуан
Бошқарув шакли – Конституцияли монархия
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 2 коммунага – Сан-Пьер ва Микелонга бўлинади
Майдони – 242 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0%
Аҳолиси (2011) – 6,1 минг
Зичлиги – 25 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,114%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,55, аёллар 81,4
Пул бирлиги – Евро
Интернет домени – .pm
Телефон коди – +508
Вақт минтақаси – UTC -2

СЕРБИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Сербия Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1878 йил 13 июль (Усмонийлар мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Серб тили
 Пойтахти – Белград
 Йирик шаҳарлари – Белград, Нови Сад
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 29 округ
 Майдони (Косова билан биргаликда) – 88,361 км²
 Аҳолиси – 7,21 млн
 Зичлиги – 92,8 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – -0,47%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,5, аёллар 77,9
 Пул бирлиги – Серб динори (Косовада Евро ишлатилади)
 Интернет домени - .cs
 Телефон коди - +381
 Вақт минтақаси – UTC +1

СИНГАПУР

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Сингапур Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1965 йил 9 август
 Давлат тили – инглиз, хитой, малай, тамил
 Пойтахти – Сингапур
 Йирик шаҳарлари – Сингапур
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 5 округ
 Майдони – 7183 км²
 Аҳолиси (2014) – 5,5 млн
 Зичлиги – 7,615 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 79,3, аёллар 84,7
 Пул бирлиги – Сингапур доллари
 Интернет домени - .sg
 Телефон коди - +65
 Вақт минтақаси – UTC +8

СЛОВАКИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Словакия Республикаси
Мустақиллик санаси – 1993 йил 1 январь (Чехословакия таркибидан чиқкан)
Давлат тили – словак тили
Пойтахти – Братислава
Йирик шаҳарлари – Братислава, Кашице
Бошқарув шакли – Парламент республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 8 ўлка
Майдони – 49 035 км²
Аҳолиси (2013) – 5,4 млн
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,14%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71, аёллар 79,1
Пул бирлиги – евро
Интернет домени - .sk
Телефон коди - +421
Вақт минтақаси – UTC +1

СОЛОМОН ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Океания
Расмий номланиши – Соломон ороллари
Мустақиллик санаси – 1978 йил июль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Хониара
Йирик шаҳарлари – Хониара
Бошқарув шакли – Конституцион монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 7 провинция
Майдони – 28 400 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 3,2%
Аҳолиси (2009) – 523 минг
Зичлиги – 18,1 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,39%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,6, аёллар 75,8
Пул бирлиги – Соломон ороллари доллари
Интернет домени - .sb
Телефон коди - +677
Вақт минтақаси – UTC +11

СОМАЛИ

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Сомали Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1960 йил (Италия ва Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Сомали ва араб
 Пойтахти – Могадишио
 Йирик шаҳарлари – Могадишио, Харгейса, Бербера, Марка
 Бошқарув шакли – Унитар республика
 Маъмурий-худудий бўлининиши – 16 вилоят
 Майдони – 637 657 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,6%
 Аҳолиси (2014) – 10,428 млн
 Зичлиги – 16,12 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,82 %
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 47,1, аёллар 50,7
 Пул бирлиги – Сомали шиллинги
 Интернет домени - .so
 Телефон коди - +252
 Вақт минтақаси – UTC +3

СУДАН

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Судан республикаси
 Мустақиллик санаси – 1956 йил (Буюк Британия ва Миср мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – араб
 Пойтахти – Хартум
 Йирик шаҳарлари – Хартум, Омдурман
 Бошқарув шакли – Унитар республика
 Маъмурий-худудий бўлининиши – 26 провинция
 Майдони – 1 886 068 км² Сув сатҳидан юқорилиги – 5,2%
 Аҳолиси (2014) – 37,289 млн
 Зичлиги – 16,4 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,14%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 48,2, аёллар 50
 Пул бирлиги – Судан динори
 Интернет домени - .sd
 Телефон коди - +249
 Вақт минтақаси – UTC +3

СУРИНАМ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка

Расмий номланиши – Суринаам Республикаси

Мустақиллик санаси – 1975 йил 25 ноябрь (Нидерландия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – голланд

Пойтахти – Парамарибо

Йирик шаҳарлари – Парамарибо

Бошқарув шакли – Парламент республика

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 9 округ

Майдони – 163 821 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 1,1%

Аҳолиси (2013) – 566,9 минг

Зичлиги – 2,9 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,10%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,5, аёллар 76,1

Пул бирлиги – Суринаам гульдени

Интернет домени - .sr

Телефон коди - +597

Вақт минтақаси – UTC -3

СУРИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Сурия араб республикаси

Мустақиллик санаси – 1944 йил 1 январда эълон қилинган 1946 йил 17 апрелда тан олинган (Франция мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – араб

Пойтахти – Дамашқ

Йирик шаҳарлари – Дамашқ, Халаб, Хомс, Ал-Ладхимия

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 13 муҳафоз

Майдони – 185 180 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,06%

Аҳолиси (2014) – 17,951 млн

Зичлиги – 118,3 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,01%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69,3, аёллар 72

Пул бирлиги – суряя фунти

Интернет домени - .sy

Телефон коди - +963

Вақт минтақаси – UTC +2

СЬЕРРА-ЛЕОНЕ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Сьерра-Леоне республикаси

Мустақиллик санаси – 1961 йил 27 апрель (Буюк Британия мустамлакаси)

Давлат тили – инглиз

Пойтахти – Фритаун

Йирик шаҳарлари – Фритаун, Кенема, Макени

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-худудий бўлиниши – 3 провинция ва ғарбий вилоят

Майдони – 71 740 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,2%

Аҳолиси (2013) – 6,2 млн

Зичлиги – 79,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,18%.

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 38,4, аёллар 42,9

Пул бирлиги – Леоне

Интернет домени - .sl

Телефон коди - +232

Вақт минтақаси – UTC +0

ТАИЛАНД

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Таиланд қироллиги

Мустақиллик санаси – 1238 йил эълон қилинган

Давлат тили – тай

Пойтахти – Бангкок

Йирик шаҳарлари – Бангкок

Бошқарув шакли – Конституцион монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 73 провинция

Майдони – 513 120 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,4%

Аҳолиси (2013) – 66,720 млн

Зичлиги – 132,1 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,63%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,2, аёллар 75

Пул бирлиги – бат

Интернет домени - .th

Телефон коди - +66

Вақт минтақаси – UTC +7

ТАЙВАНЬ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Тайвань
Давлат тили – хитой
Пойтахти – Тайбэй
Ирик шаҳарлари – Тайбэй, Гаосюн, Тайчжун, Тайнань
Мъымурий-худудий бўлиниши – 8 округ
Майдони – 36,193 км²
Аҳолиси (2013) – 23,373 млн
Зичлиги – 644 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,4%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,88, аёллар 82,46
Пул бирлиги – Янги тайван доллари
Интернет домени - .tw
Телефон коди - +886
Вакт минтақаси – UTC +8

ТАНЗАНИЯ

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Танзания бирлашган республикаси
Мустақиллик санаси – 1964 йил 26 апрель
Давлат тили – инглиз ва суахили
Пойтахти – Додома
Ирик шаҳарлари – Додома, Дар ас-Салом, Мванза
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Мъымурий-худудий бўлиниши – 26 вилоят
Майдони – 947 303 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 6,2%
Аҳолиси (2014) – 48,3 млн
Зичлиги – 47,5 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,04%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 49,4, аёллар 52
Пул бирлиги – Танзания шиллинги
Интернет домени - .tz
Телефон коди - +255
Вакт минтақаси – UTC +3

ТЁРКС ВА КАЙКОС

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Тёркс ва Кайкос
 Мустақиллик санаси – Буюк Британияга тегишли ҳудуд
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Коберн-Таун
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – тақсимланмаган
 Майдони – 616,3 км²
 Аҳолиси (2012) – 31,5 минг
 Зичлиги – 51 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,82%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,15, аёллар 75,51
 Пул бирлиги – АҚШ доллари
 Интернет домени - .tc
 Телефон коди - +1-649
 Вақт минтақаси – UTC -4

ТОГО

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Тоголез республикаси
 Мустақиллик санаси – 1960 йил 27 апрель (Франция
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – француз
 Пойтахти – Ломе
 Йирик шаҳарлари – Ломе, Дапаон, Кпалиме
 Бошқарув шакли – парламент республика
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 5 вилоят
 Майдони – 56 785 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4,2%
 Аҳолиси (2013) – 7,2 млн
 Зичлиги – 125,99 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,75%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 55,8, аёллар 60
 Пул бирлиги – франк КФА
 Интернет домени - .tg
 Телефон коди - +228
 Вақт минтақаси – UTC +0

ТОЖИКИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Тожикистон республикаси

Мустақиллик санаси – 1991 йил 9 сентябрь (СССР таркибида бўлган)

Давлат тили – тожик

Пойтахти – Душанбе

Йирик шаҳарлари – Душанбе, Хўжанд

Бошқарув шакли – Парламент республика

Маъмурий-худудий бўли

ниши – 1 автоном округ, 2 вилоят, 1 шаҳар пойтахт

Майдони – 143 100 км²

Аҳолиси (2013) – 8,2 млн

Зичлиги – 48,6 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,88%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 61,6, аёллар 67,8

Пул бирлиги – Сомони

Интернет домени - .tj

Телефон коди - +992

Вақт минтақаси – UTC +

ТОКЕЛАУ

Жойлашган ўрни – Океания

Расмий номланиши – Токелау

Мустақиллик санаси – Янгизеландияга тегишли худуд

Давлат тили – полинезей ва инглиз

Пойтахти – Факаофо

Йирик шаҳарлари – Факаофо

Майдони – 10 км²

Аҳолиси (2011) – 1,4 минг

Зичлиги – 115 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,01%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68, аёллар 70

Пул бирлиги – янгизеландия доллари

Интернет домени - .tk

Телефон коди - +690

Вақт минтақаси – UTC +13

ТОНГА

Жойлашган ўрни – Океания
 Расмий номланиши – Тонго қироллиги
 Мустақиллик санаси – 1970 йил 4 июнь (Буюк Британия
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – тонга ва инглиз
 Пойтахти – Нукуалофа
 Йирик шаҳарлари – Нукуалофа
 Бошқарув шакли – Конституцияли монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 5 округ
 Майдони – 748 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4%
 Аҳолиси (2011) – 103,03 минг
 Зичлиги – 139 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,48%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,6, аёллар 72,8
 Пул бирлиги – Паанга
 Интернет домени - .to
 Телефон коди - +676
 Вақт минтақаси – UTC +13

ТРИНИДАД ВА ТОБАГО

Жойлашган ўрни – Шимолий Америка
 Расмий номланиши – Тринидад ва Тобаго республикаси
 Мустақиллик санаси – 1962 йил 31 август (Буюк Британия
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – инглиз
 Пойтахти – Порт-оф-Спейн
 Йирик шаҳарлари – Порт-оф-Спейн, Сан-Фернандо,
 Арима
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 9 графлик
 Майдони – 5 131 км²
 Аҳолиси (201) – 1,2 млн
 Зичлиги – 254,4 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – -0,10%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,8, аёллар 74,1
 Пул бирлиги – Тринидад ва Тобаго Доллари
 Интернет домени - .tt
 Телефон коди - +1868
 Вақт минтақаси – UTC -4

ТУВАЛУ

Жойлашган ўрни – Океания
Расмий номланиши – Тувалу
Мустақиллик санаси – 1978 йил 1 октябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – инглиз ва тувалу
Пойтахти – Ваиаку
Бошқарув шакли – Конституцияли монархия
Маъмурий-худудий бўлиниши – 8 орол кенгашлари
Майдони – 26 км²
Аҳолиси (2012) – 10,8 минг
Зичлиги – 475,88 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,62%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 66,4, аёллар 71
Пул бирлиги – Австралия доллари
Интернет домени - .tv
Телефон коди - +688
Вақт минтақаси – UTC +12

ТУНИС

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Тунис республикаси
Мустақиллик санаси – 1956 йил 20 март (Франция мустамлакаси бўлган)
Давлат тили – араб
Пойтахти – Тунис
Йирик шаҳарлари – Тунис, Сфаксдезерта, Сус
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 23 вилоят
Майдони – 163 610 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 5,0%
Аҳолиси (2014) – 10,982 млн
Зичлиги – 63 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,98%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,6, аёллар 77,2
Пул бирлиги – Динор
Интернет домени - .tn
Телефон коди - +216
Вақт минтақаси – UTC +1

ТУРКИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Туркия Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1923 йил 29 октябрь
 Давлат тили – Турк
 Пойтахти – Анқара
 Йирик шаҳарлари – Истамбул, Анқара, Измир, Бурса, Адана
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 67 илей
 Майдони – 783 562 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,3%
 Аҳолиси (2013) – 76,7 млн.
 Зичлиги – 100 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,31%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 70,4, аёллар 75,5
 Пул бирлиги – Турк лираси
 Интернет домени - .tr
 Телефон коди – +90
 Вақт минтақаси – UTC +2

ТУРКМАНИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Туркманистон республикаси
 Мустақиллик санаси – 1991 йил 27 октябрь (СССР таркибида бўлган)
 Давлат тили – туркман
 Пойтахти – Ашхабад
 Йирик шаҳарлари – Ашхабад, Чоржӯ, Туркманобод, Ташховуз
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 5 вилоят
 Майдони – 491 210 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4,9%
 Аҳолиси (2014) – 5,2 млн
 Зичлиги – 10,5 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,14%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 65,2, аёллар 71,5
 Пул бирлиги – Манат
 Интернет домени - .tm
 Телефон коди – +993
 Вақт минтақаси – UTC+5

УГАНДА

Жойлашган ўрни – Африка
Расмий номланиши – Уганда республикаси
Мустақиллик санаси – 1962 йил 9 октябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлг‘ан)
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Кампала
Йирик шаҳарлари – Кампала
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 38 округ
Майдони – 241 038 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 15,4%
Аҳолиси (2013) – 36,824 млн
Зичлиги – 137,1 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,69 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 50,8, аёллар 52,7
Пул бирлиги – Уганда шиллинги
Интернет домени - .ug
Телефон коди – +256
Вақт минтақаси – UTC +3

УКРАИНА

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Украина
Мустақиллик санаси – 1991 йил 24 август (СССР таркибида бўлган)
Давлат тили – Українська мова
Пойтахти – Київ
Йирик шаҳарлари – Харків, Донецьк, Дніпропетровськ, Одесса, Львів.
Бошқарув шакли – Парламент президент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 27 маъмурий худудий бирлашма, 24 вилоят
Майдони – 603 500 км²
Аҳолиси (2014) – 44,291 млн
Зичлиги – 73,8 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,63%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 62,2, аёллар 74
Пул бирлиги – Гривна
Интернет домени - .ua
Телефон коди – +380
Вақт минтақаси – UTC+2

УММОН

Жойлашган ўрни – Осиё
 Расмий номланиши – Уммон султонлиги
 Мустақиллик санаси – 1971 йил (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – араб
 Пойтахти – Маскат
 Йирик шаҳарлари – Маскат, Низва, Матрах, Салала
 Бошқарув шакли – монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 8 провинция
 Майдони – 309 501 км²
 Аҳолиси (2014) – 4,1 млн
 Зичлиги – 13 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 3,14%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,4, аёллар 76
 Пул бирлиги – Уммон риали
 Интернет домени - .om
 Телефон коди - +968
 Вақт минтақаси – UTC +4

УРУГВАЙ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
 Расмий номланиши – Шарқий Уругвай республикаси
 Мустақиллик санаси – 1825 йил 25 август (Бразилия)
 Давлат тили – Испан
 Пойтахти – Монтевидео
 Йирик шаҳарлари – Монтевидео
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 19 департамент
 Майдони – 176 215 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,5%
 Аҳолиси (2013) – 3,3 млн
 Зичлиги – 18,87 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,47%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,7, аёллар 79,3
 Пул бирлиги – Уругвай песоси
 Интернет домени - .uy
 Телефон коди - +598
 Вақт минтақаси – UTC -3

ЎЗБЕКИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Ўзбекистон республикаси
Мустақиллик санаси – 1991 йил 1 сентябрь (СССР таркибида бўлган)

Давлат тили – ўзбек

Пойтахти – Тошкент

Йирик шаҳарлари – Тошкент, Бухоро, Андижон,
Самарқанд, Газли, Қоракўл

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 12 вилоят, Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон республикаси

Майдони – 447,4 минг км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 4,9 %

Аҳолиси – 30,5 млн

Зичлиги – 68,17 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – **0,94%**

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 68,95, аёллар 75,15

Пул бирлиги – Ўзбекистон сўми.

Интернет домени - .uz

Телефон коди - +998

Вақт минтақаси – UTC +5

ФАЛАСТИН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Фаластин давлати

Давлат тили – араб

Пойтахти – йўқ, хукумат Рамалла шахрида жойлашган

Бошқарув шакли – унитар республика

Майдони – 6,2 минг км²

Аҳолиси (2014) – 4,6 млн

Зичлиги – 731 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,99%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,97, аёллар 77,17

Пул бирлиги – янги истроил шеккели

Интернет домени - .ps

Телефон коди - +970

Вақт минтақаси – UTC +2

ФАРЕР ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Атлантика океани
 Расмий номланиши – Фарер ороллари
 Мустақиллик санаси – 1948 йил (Дания таркибида бўлган)
 Давлат тили – Дан ва фарер
 Пойтахти – Торсхавн
 Бошқарув шакли – Конституцияли монархия
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 8 вилоят
 Майдони – 1 399 км²
 Аҳолиси (2011) – 48,4 минг
 Зичлиги – 35,5 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,49%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 77,37, аёллар 82,50
 Пул бирлиги – фарер кронаси
 Интернет домени - .fo
 Телефон коди - +298
 Вакт минтақаси – UTC+1

ФИЖИ

Жойлашган ўрни – Океания
 Расмий номланиши – Фижи республикаси
 Мустақиллик санаси – 1970 йил 10 октябрь (Буюк Британия мўстамлакаси)
 Давлат тили – инглиз, фижи, хинд
 Пойтахти – Сува
 Ирик шаҳарлари – Сува, Ламбаса, Лоутока, Лади
 Бошқарув шакли – Парламент республика
 Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 4 маъмурий округ ва 1 бўйсундирилган округ
 Майдони – 18 274 км²
 Аҳолиси (2012) – 858,04 минг
 Зичлиги – 46,4 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,38%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,6, аёллар 72,8
 Пул бирлиги – Фижи доллари
 Интернет домени - .fj
 Телефон коди - +679
 Вакт минтақаси – UTC +12

ФИЛИППИН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Филиппин республикаси

Мустақиллик санаси – 1898 йил 12 июня эълон қилинган,
1946 йил 4 июлда тан олинган

Давлат тили – филиппин

Пойтахти – Манила

Йирик шаҳарлари – Манила, Замбоанда

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 13 вилоят, 2 автоном
вилоят

Майдони – 300 000 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,6%

Аҳолиси (2014) – 100,6 млн

Зичлиги – 335,4 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 1,96%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 67,6, аёллар 73,6

Пул бирлиги – Филиппин песоси

Интернет домени - .ph

Телефон коди - +63

Вақт минтақаси – UTC +8

ФИНЛЯНДИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Финляндия Республикаси

Мустақиллик санаси – 1917 йил 6 декабрь, Россия
таркибида бўлган

Давлат тили – фин, швед

Пойтахти – Хельсинки

Йирик шаҳарлари – Хельсинники

Бошқарув шакли – парламент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 12 ляни (провинция) ва
автономияга эга Аланд ороли

Майдони – 338 424 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 9,96 %

Аҳолиси (2014) – 5,5 млн

Зичлиги – 18 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,10%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 75,2, аёллар 82,3

Пул бирлиги – Евро

Интернет домени - .fi

Телефон коди - +358

Вақт минтақаси – UTC +2

ФОЛКЛЕНД ОРОЛЛАРИ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка

Расмий номланиши – Фолкленд (Мальвин) ороллари
Мустақиллик санаси – Буюк Британияга тегишли ҳудуд

Давлат тили – инглиз, испан

Пойтахти – Порт-Стенли

Иирик шаҳарлари – Порт-Стенли

Маъмурий-худудий бўлиниши – маъмурий марказ ва
ягона шаҳар – Порт-Стэнли (Пуэрто-Архентино)

Майдони – 12 200 км²

Аҳолиси (2012) – 2,9 минг

Зичлиги – 0,26 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,4%

Аҳолининг умр кўриши – 80,2

Пул бирлиги – Фолкленд ороллари Фунти

Интернет домени - .fk

Телефон коди - +500

Вақт минтақаси – UTC -3

ФРАНЦИЯ

Жойлашган ўрни – Европа

Расмий номланиши – Франция Республикаси

Мустақиллик санаси – 843 йилда ташкил этилган(Верден
битимиға кўра)

Давлат тили – француз

Пойтахти – Париж

Иирик шаҳарлари – Лион, Марсель, Лилль, Тулуса, Ницца

Бошқарув шакли – президент-парламент республикаси

Майдони – 640 679 км²

Маъмурий-худудий бўлиниши – 22 регион

Майдони – 640 679 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,26%

Аҳолиси (2014) – 66,7 млн

Зичлиги – 116 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,55 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 77,7, аёллар 84,3

Пул бирлиги – Евро

Интернет домени - .fr

Телефон коди - +33

Вақт минтақаси – UTC +1

ФРАНЦИЯ ПОЛИНЕЗИЯСИ

Жойлашган ўрни – Океания
Расмий номланиши – Франция Полинезияси
Мустақиллик санаси – Франция ерлари
Давлат тили – француз
Пойтахти – Папеэте
Йирик шаҳарлари – Папеэте
Маъмурий-худудий бўлиниши – 5 архипелаг
Майдони – 4 167 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 12 %
Аҳолиси (2012) – 268,2 минг
Зичлиги – 76 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,48 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76,1, аёллар 73,69
Пул бирлиги – Фрак КФП (CFP)
Интернет домени - .pf
Телефон коди - +689
Вақт минтақаси – UTC -10, -9:30, -9

ХИНДИСТОН

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Хиндистон Республикаси
Мустақиллик санаси – 15 август 1947 йил
Давлат тили – хинд, инглиз ва яна 21 та тил
Пойтахти – Нью Дехли
Йирик шаҳарлари – Мумбай, Дехли, Бангалар, Ченнаи, Калькутта
Бошқарув шакли – парламент республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 28 штат, 7 иттифоқ худуд ва миллий пойтахт ҳудуди
Майдони – 3 287 590 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 9,5%
Аҳолиси (2013) – 1,2 млд
Зичлиги – 381,1 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 1,41 %
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар – 66,3 аёллар 71,2 ёш
Пул бирлиги – хинд рупийси (INR код 356)
Интернет домени - .in
Телефон коди - +91
Вақт минтақаси – UTC +5:30

ХИТОЙ

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Хитой Халқ Республикаси
Мустақиллик санаси – 1949 йил 1 октябрь куни
Давлат тили – Хитой
Пойтахти – Пекин
Йирик шаҳарлари – Шанхай, Пекин, Тяньцзинь, Шэньян, Чунцин, Ухань, Гуанчжоу, Харбин, Чэнду, Цзиво, Сиань, Нанкин, Тайюань, Чанчунь, Далянь. Порти.
Бошқарув шакли – Социалистик республика
Маъмурий-худудий бўлиниши – 23 провинция, 5 автоном ҳудуд, 4 марказга бўйсинган шаҳар
Майдони – 9 596 961 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 2,8%
Аҳолиси (2013) – 1,4 млрд
Зичлиги – 145 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – **0,66%**
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,1, аёллар 74,8
Пул бирлиги – юань
Интернет домени – .cn
Телефон коди – +86
Вақт минтақаси – UTC +8

ХОРВАТИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Хорватия республикаси
Мустақиллик санаси – 1991 йил 25 июнь (Югославия таркибида бўлган)
Давлат тили – Хорват
Пойтахти – Загреб
Йирик шаҳарлари – Загреб, Сплит, Риека, Осиек
Бошқарув шакли – Президент парламент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 101 округ
Майдони – 56 594 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 0,01%
Аҳолиси (2011) – 4,3 млн
Зичлиги – 75,8 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,05%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,3, аёллар 78,8
Пул бирлиги – Куна
Интернет домени – .ht
Телефон коди – +385
Вақт минтақаси – UTC +1

Жаҳон

ЧАД

Жойлашган ўрни – Африка
 Расмий номланиши – Чад республикаси
 Мустақиллик санаси – 1960 йил 11 август (Франция мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Француз, араб
 Пойтахти – Нѓджамена
 Йирик шаҳарлари – Нѓджамена, Сарх, Мунду, Абеше
 Бошқарув щакли – Президент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 18 вилоят
 Майдони – 1 284 000 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,9%
 Аҳолиси (2009) – 10,329 млн
 Зичлиги – 8,0 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 2,07%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 46,2, аёллар 48,3
 Пул бирлиги – Франк КФА
 Интернет домени - .td
 Телефон коди - +235
 Вақт минтақаси – UTC +1

ЧЕРНОГОРИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Черногория республикаси
 Мустақиллик санаси – 2006 йил 3 июнь
 Давлат тили – Сёрб ва албан тили
 Пойтахти – Подгорица
 Йирик шаҳарлари – Подгорица, Цетиње
 Бошқарув щакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 21 жамоа ва 2 шаҳар муниципалитети
 Майдони – 13 812 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,5%
 Аҳолиси (2014) – 703,2 минг
 Зичлиги – 73 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,85%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,4, аёллар 76,8
 Пул бирлиги – евро
 Интернет домени - .уц
 Телефон коди - +381
 Вақт минтақаси – UTC +1

ЧЕХИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Чехия Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1993 йил 1 январь (Чехославакия таркибида бўлган)
 Давлат тили – Чех тили
 Пойтахти – Прага
 Йирик шаҳарлари – Прага, Брно, Острава, Пльзень
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 75 туман
 Майдони – 78 866 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4,2%
 Аҳолиси (2012) – 10,5 млн.
 Зичлиги – 134 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – -0,09%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,1, аёллар 79,9
 Пул бирлиги – Чех кронаси
 Интернет домени - .cz
 Телефон коди - +420
 Вақт минтақаси – UTC +1

ЧИЛИ

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
 Расмий номланиши – Чили Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1810 йил 18 сентябрь (Испания мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – Испан
 Пойтахти – Сантьяго
 Йирик шаҳарлари – Сантьяго
 Бошқарув шакли – Парламент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 13 худуд
 Майдони – 756 096 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 1,07%
 Аҳолиси (2014) – 17,8 млн.
 Зичлиги – 24 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,88%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,7, аёллар 80,4
 Пул бирлиги – Чилийский песо
 Интернет домени - .cl
 Телефон коди - +56
 Вақт минтақаси – UTC-4

ШАРҚИЙ САМОА (АМЕРИКА САМОАСИ)

Жойлашган ўрни – Океания
Расмий номланиши – Америка Самоаси
Мустақиллик санаси – АҚШга қарам худуд
Давлат тили – инглиз
Пойтахти – Паго-Паго
Йирик шаҳарлари – Паго-Паго
Маъмурий-худудий бўлиниши – 3 округ ва 2 атолл
Майдони – 199 км²
Аҳолиси (2013) – 65,5 минг
Зичлиги – 277 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,4%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 71,73, аёллар 77,8
Пул бирлиги – АҚШ доллари
Интернет домени - .as
Телефон коди - +1684
Вақт минтақаси – UTC -11

ШАРҚИЙ ТИМОР

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Шарқий Тимор Демократик Республикаси
Мустақиллик санаси – 1975 йил 28 ноябрь (Португалия мустамлакаси бўлған)
Давлат тили – португал, тетун
Пойтахти – Дили
Йирик шаҳарлари – Дили
Бошқарув шакли – Парламент республикаси
Маъмурий-худудий бўлиниши – 19 округ
Майдони – 15 007 км²
Аҳолиси (2013) – 1,2 млн.
Зичлиги – 76,2 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 2,03%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 64,3, аёллар 69
Пул бирлиги – АҚШ доллари
Интернет домени - .tp
Телефон коди - +670
Вақт минтақаси – UTC +9

ШВЕЙЦАРИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Швеция конфедерацияси
 Мустақиллик санаси – 1291 йил 1 августда эълон қилинган,
 1648 йил 24 октябрда тан олинганд
 Давлат тили – немис, француз, итальян, ретороман
 тиллари
 Пойтахти – Берн
 Йирик шаҳарлари – Цюрих, Женева, Базель
 Бошқарув шакли – Федерация, демократия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 23 кантон
 Майдони – 41 285 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 4,2%
 Аҳолиси (2011) – 7,95 млн.
 Зичлиги – 198 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,28%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 77,8, аёллар 83,6
 Пул бирлиги – Швеция франки
 Интернет домени - .ch
 Телефон коди - +41
 Вақт минтақаси – UTC +1

ШВЕЦИЯ

Жойлашган ўрни – Европа
 Расмий номланиши – Швеция қироллиги
 Мустақиллик санаси – 1515 йили эълон қилинган, 1523
 йили тан олинганд
 Давлат тили – швед тили
 Пойтахти – Стокгольм
 Йирик шаҳарлари – Стокгольм, Гетеборг, Мальме
 Бошқарув шакли – Конституцион монархия
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 21 округ
 Майдони – 450 295 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 8,67%
 Аҳолиси (2014) – 9,7 млн.
 Зичлиги – 21,5 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 0,16%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 78,4, аёллар 83
 Пул бирлиги – Шведская крона
 Интернет домени - .se
 Телефон коди - +46
 Вақт минтақаси – UTC +1

ШПИЦБЕРГЕН

Жойлашган ўрни – Европа
Расмий номланиши – Шпицберген
Мустақиллик санаси – Норвегия таркибидаги суверен давлат
Давлат тили – Норвег
Пойтахти – Лонгиербюен
Йирик шаҳарлари – Лонгиербюен
Майдони – 61 022 км²
Аҳолиси (2012) – 2,6 минг
Зичлиги – 0,04 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – -0,03%
Аҳолининг умр кўриши – номаълум
Пул бирлиги – Норвегия кронаси
Интернет домени -.no
Телефон коди - +47
Вақт минтақаси – UTC +1

ШРИ-ЛАНКА

Жойлашган ўрни – Осиё
Расмий номланиши – Шри-Ланка демократик социалистик республикаси
Мустақиллик санаси – 1948 йил 4 февраль (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – Сингал ва Тамил
Пойтахти – Шри-Джая-Варденапура
Йирик шаҳарлари – Коломбо
Бошқарув шакли – Президент республикаси
Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 8 та маъмурий провинция
Майдони – 65 610 км²
Сув сатҳидан юқорилиги – 1,9%
Аҳолиси (2012) – 20,3 млн.
Зичлиги – 323 км²
Аҳолининг табиий ўсиши – 0,90%
Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 72,8, аёллар 76,9
Пул бирлиги – Шри-Ланка рупияси
Интернет домени -.lk
Телефон коди - +94
Вақт минтақаси – UTC +5.5

ЭКВАДОР

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
 Расмий номланиши – Эквадор Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1822 йил 24 май (Испания
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – испан
 Пойтахти – Кито
 Йирик шаҳарлари – Кито, Гуаякиль
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 21 провинция
 Майдони – 283 560 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 8,8 %
 Аҳолиси – 15,2 млн.
 Зичлиги – 58,95 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,50%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,7, аёллар 79,6
 Пул бирлиги – АҚШ доллари
 Интернет домени -.ec
 Телефон коди - +593
 Вақт минтақаси – UTC -6

ЭКВАДОР

Жойлашган ўрни – Жанубий Америка
 Расмий номланиши – Эквадор Республикаси
 Мустақиллик санаси – 1822 йил 24 май (Испания
 мустамлакаси бўлган)
 Давлат тили – испан
 Пойтахти – Кито
 Йирик шаҳарлари – Кито, Гуаякиль
 Бошқарув шакли – Президент республикаси
 Маъмурий-худудий бўлиниши – 21 провинция
 Майдони – 283 560 км²
 Сув сатҳидан юқорилиги – 8,8 %
 Аҳолиси – 15,2 млн.
 Зичлиги – 58,95 км²
 Аҳолининг табиий ўсиши – 1,50%
 Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 73,7, аёллар 79,6
 Пул бирлиги – АҚШ доллари
 Интернет домени -.ec
 Телефон коди - +593
 Вақт минтақаси – UTC -6

ЭКВАТОРИАЛ ГВИНЕЯ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Экваториал Гвинея Республикаси
Мустақиллик санаси – 1968 йил 12 октябрь куни (Испания –
мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – испан, француз

Пойтахти – Малабо

Йирик шаҳарлари – Малабо

Бошқарув шакли – Президент республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 7 провинция

Майдони – 28 050 км²

Аҳолиси (2012) – 1,6 млн.

Зичлиги – 24,1 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,38%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 48,1, аёллар 51

Пул бирлиги – африка франки

Интернет домени – .gq

Телефон коди – +240

Вақт минтақаси – UTC +1

ЭРИТРЕЯ

Жойлашган ўрни – Африка

Расмий номланиши – Эритрея давлати

Мустақиллик санаси – 1993 йил 24 май (Эфиопия
томонидан)

Давлат тили – тигринья, араб, инглиз

Пойтахти – Асмэра

Йирик шаҳарлари – Асмэра, Ассэб, Кэрэн, Массау

Бошқарув шакли – Унитар давлат

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 10 провинция

Майдони – 117 600 км²

Аҳолиси (2014) – 6,4 млн

Зичлиги – 51,8 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 2,58%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 57,9, аёллар 61,3

Пул бирлиги – накфа

Интернет домени – .er

Телефон коди – +291

Вақт минтақаси – UTC +3

ЭРОН

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Эрон ислом республикаси

Мустақиллик санаси – 1979 йил 1 апрель (Ислом қўзғолони натижасида)

Давлат тили – форс

Пойтахти – Техрон

Йирик шаҳарлари – Исфаҳон, Шероз, Табриз, Урмия, Ободон, Хуррамобод, Кармон, Машҳад

Бошқарув шакли – Ислом республикаси

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 27 остан (вилоят)

Майдони – 1 648 195 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,7%

Аҳолиси (2013) – 77,2 млн

Зичлиги – 48 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,88%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 69,1, аёллар 72,1

Пул бирлиги – Эрон риали

Интернет домени - .ir

Телефон коди - +98

Вақт минтақаси – UTC +3.5

ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯ

Жойлашган ўрни – Океания

Расмий номланиши – Янги Зеландия

Мустақиллик санаси – 1907 йил 26 сентябрь (Буюк Британия мустамлакаси бўлган)

Давлат тили – инглиз и маори

Пойтахти – Веллингтон

Йирик шаҳарлари – Веллингтон

Бошқарув шакли – Конституцияли монархия

Маъмурий-ҳудудий бўлиниши – 92 графлик

Майдони – 268 021 км²

Аҳолиси (2014) – 4,5 млн

Зичлиги – 16,5 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – 0,94 %

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 76, аёллар 82,1

Пул бирлиги – Янги зеландия доллари

Интернет домени - .nz

Телефон коди - +64

Вақт минтақаси – UTC +12

ЯПОНИЯ

Жойлашган ўрни – Осиё

Расмий номланиши – Япония давлати

Давлат тили – Япон

Пойтахти – Токио

Йирик шаҳарлари – Токио, Иокогама, Осака

Бошқарув шакли – Конституцияли монархия

Маъмурий-худудий бўлиниши – 44 префектурага бирлашувчи 9 вилоят, пойтахт округи ва 2 шаҳар префектураси

Майдони – 377 944 км²

Сув сатҳидан юқорилиги – 0,8%

Аҳолиси (2014) – 126,4 млн.

Зичлиги – 337,1 км²

Аҳолининг табиий ўсиши – -0,19%

Аҳолининг умр кўриши – эркаклар 78,7, аёллар 85,6

Пул бирлиги – Иена

Интернет домени - .jp

Телефон коди - +81

Вақт минтақаси – UTC + 9

Қайдлар учун

116

мамлакатлары

МУНДАРИЖА

АВСТРАЛИЯ	3
АВСТРИЯ	3
АЛБАНИЯ.....	4
АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ	4
АНГИЛЬЯ	5
АНГОЛА	5
АНДОРРА.....	6
АНТИГУА ВА БАРБУДА.....	6
АРГЕНТИНА	7
АРМАНИСТОН	7
АРУБА.....	8
АФГОНИСТОН.....	8
БАГАМА ОРОЛЛАРИ	9
БАНГЛАДЕШ	9
БАРБАДОС	10
БАҲРАЙН.....	10
БЕЛИЗ	11
БЕЛОРУССИЯ	11
БЕЛЬГИЯ	12
БЕНИН	12
БЕРМУДА ОРОЛЛАРИ	13
БИРЛАШГАН АРАБ АМИРЛИКЛАРИ.....	13
БОЛГАРИЯ.....	14
БОЛИВИЯ.....	14
БОТСВАНА	15
БОСНИЯ ВА ГЕРЦОГОВИНА	15
БОТСВАНА	16
БРАЗИЛИЯ.....	16

мамлакатлари

БРУНЕЙ	17
БУРКИНА ФАСО	17
БУРУНДИ	18
БУТАН	18
БЮК БРИТАНИЯ	19
ВАНУАТУ	19
ВАТИКАН	20
ВЕНГРИЯ	20
ВЕНЕСУЭЛА	21
ВИРГИН ОРОЛЛАРИ (АҚШ)	21
ВИРГИН ОРОЛЛАРИ (БЮК БРИТАНИЯ)	22
ВЬЕТНАМ	22
ГАБОН	23
ГАИТИ	23
ГАЙАНА	24
ГАМБИЯ	24
ГАНА	25
ФАРБИЙ САХАРА	25
ГВАДЕЛУПА	26
Гватемала	26
ФРАНЦИЯ ГВИАНАСИ	27
ГВИНЕЯ	27
ГВИНЕЯ-БИСАУ	28
ГЕРМАНИЯ	28
ГИБРАЛТАР	29
ГОНГКОНГ	29
ГОНДУРАС	30
ГРЕНАДА	30
ГРЕНЛАНДИЯ	31
ГРЕЦИЯ	31
ГРУЗИЯ	32

Жаҳон

ГУАМ.....	32
ДАНИЯ.....	33
ДОМИНИКА	33
ДОМИНИКАН РЕСПУБЛИКАСИ.....	34
ЖАЗОИР.....	34
ЖАНУБИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИ	35
ЖАНУБИЙ КОРЕЯ	35
ЖИБУТИ	36
ЗАМБИЯ	36
ЗИМБАБВЕ	37
ИНДОНЕЗИЯ	37
ИОРДАНИЯ	38
ИРЛАНДИЯ РЕСПУБЛИКАСИ.....	38
ИРОК.....	39
ИСЛАНДИЯ	39
ИСПАНИЯ	40
ИСРОИЛ	40
ИТАЛИЯ	41
КАБО ВЕРДЕ.....	41
КАЙМАН ОРОЛЛАРИ.....	42
ҚАМАР ОРОЛЛАРИ	42
КАМБОДЖА	43
КАМЕРУН	43
КАНАДА	44
ҚАТАР	44
КЕНИЯ	45
КИПР	45
ҚИРГИЗИСТОН	46
КИРИБАТИ	46
ҚОЗОГИСТОН.....	47
КОЛУМБИЯ	47

КОНГО	48
КОНГО ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ	48
КОРЕЯ (ШИМОЛИЙ КОРЕЯ)	49
КОСТА-РИКА	49
КОТ-Д'ИВУАР	50
КУБА	50
КУК ОРОЛЛАРИ	51
ЛАОС	51
ЛАТВИЯ	52
ЛЕСОТО	52
ЛИБЕРИЯ	53
ЛИВАН	53
ЛИВИЯ	54
ЛИТВА	54
ЛИХТЕНШТЕЙН	55
ЛЮКСЕМБУРГ	55
МАВРИКИЙ	56
МАВРИТАНИЯ	56
МАДАГАСКАР	57
МАЙОТТА	57
МАКАО	58
МАКЕДОНИЯ	58
МАЛАВИ	—
МАЛАЙЗИЯ	—
МАЛИ	—
МАЛЬДИВ	—
МАЛЬТА	—
МАРКАЗИЙ АФРИКА РЕСПУБГ	—
МАРОКАШ	—
МАРТИНИКА	—
МАРШАЛ ОРОЛЛАРИ ..	—

Жаҳон

МЕКСИКА	63
МИКРОНЕЗИЯ	64
МИСР	64
МОЗАМБИК	65
МОЛДАВИЯ	65
МОНАКО	66
МОНГОЛИЯ	66
МОНТСЕРРАТ	67
МУҚАДДАС ЕЛЕНА ОРОЛЛАРИ	67
МЬЯНМА	68
НАМИБИЯ	68
НАУРУ	69
НЕПАЛ	69
НИГЕР	70
НИГЕРИЯ	70
НИДЕРЛАНДИЯ	71
НИКАРАГУА	71
НИУЭ	72
НОРВЕГИЯ	72
НОРФОЛК	73
ҚУВАЙТ	73
ЗАРБАЙЖОН	74
У	74
МА	75
—ЯНГИ ГВИНЕЯ	75
Ҳ	76
.....	76
.....	77
.....	77
.....	78
.....	78

РЕЮНЬОН	79
РОССИЯ	79
РУАНДА	80
РУМИНИЯ	80
САЛЬВАДОР	81
САМОА	81
САН-МАРИНО	82
САН-ТОМЕ ВА ПРИНСИПИ	82
САУДИЯ АРАБИСТОН ҚИРОЛЛИГИ	83
СВАЗИЛЕНД	83
СЕЙШЕЛЬ ОРОЛЛАРИ	84
СЕНЕГАЛ	84
СЕНТ-ВИНСЕНТ ВА ГRENADINA	85
СЕНТ-КИТС ВА НЕВИС	85
СЕНТ-ЛЮСИЯ	86
СЕНТ-ПЬЕР ВА МИКЕЛОН	86
СЕРБИЯ	87
СИНГАПУР	87
СЛОВАКИЯ	88
СОЛОМОН ОРОЛЛАРИ	88
СОМАЛИ	89
СУДАН	89
СУРИНАМ	89
СУРИЯ	89
СЬЕРРА-ЛЕОНЕ	89
ТАИЛАНД	89
ТАЙВАНЬ	89
ТАНЗАНИЯ	89
ТЁРКС ВА КАЙКОС	89
ТОГО	89
ТОЖИКИСТОН	89

Жаҳон

ТОКЕЛАУ	94
ТОНГА	95
ТРИНИДАД ВА ТОБАГО	95
ТУВАЛУ	96
ТУНИС	96
ТУРКИЯ	97
ТУРКМАНИСТОН	97
УГАНДА	98
УКРАИНА	98
УММОН	99
УРУГВАЙ	99
ЎЗБЕКИСТОН	100
ФАЛАСТИН	100
ФАРЕР ОРОЛЛАРИ	101
ФИЖИ	101
ФИЛИППИН	102
ФИНЛЯНДИЯ	102
ФОЛКЛЕНД ОРОЛЛАРИ	103
ФРАНЦИЯ	103
ФРАНЦИЯ ПОЛИНЕЗИЯСИ	104
ХИНДИСТОН	104
ҲИТОЙ	105
ҶРВАТИЯ	105
.....	106
ҶГОРИЯ	106
.....	107
.....	107
АМОА (АМЕРИКА САМОАСИ) ..	108
ҶМОР	108
.....	109
.....	109

мамлакаттар

ШПИЦБЕРГЕН.....	110
ШРИ-ЛАНКА	110
ЭКВАДОР	111
ЭКВАДОР	111
ЭКВАТОРИАЛ ГВИНЕЯ.....	112
ЭРИТРЕЯ.....	112
ЭРОН.....	113
ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯ	113
ЯПОНИЯ.....	114

Оммабоп нашр

ЖАҲОН мамлакатлари

Нашриёт муҳаррири:

Шуҳрат Ғуломов

Муҳаррир:

Шахноза Ҳайдарова

Дизайнер:

Аббос Турсунов

Техник муҳаррир:

Зухра Ҳамдамова

Мусаҳҳих:

Алишер Рӯзиматов

Нашриёт лицензияси:

41 № 239 – 2013 йил 4 июль

Теришга берилди: 06.07.2015. Босишига рухсат этилди:
07.08.2015. Бичими: 84x108 1/32. Офсет босма. РТ Serif гар-
нитураси. Босма табоғи: 8. Адади: 5000. Буюртма: 58. Баҳоси
келишилган нархда.

Нашриёт манзили:

«Adabiyot uchqunlari» нашриёти, 100027, Тошкент шаҳри,
Ўқчи кўчаси, 29-уй.

Босмахона манзили:

«ADAD PLYUS» МЧЖда чоп этилди.
Тошкент шаҳари, Бунёдкор қўчаси, 28-уй.